

Predseda – Chairman

prof. MVDr. Jozef BÍREŠ, DrSc.

Štátna veterinárna a potravinová správa SR Bratislava

Redakcia

prof. MVDr. Emil Pilipčinec, PhD.

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie Košice

MVDr. Ján Greguš

Pharmacopola Žiar nad Hronom

MVDr. Jozef Pokorný

Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov Košice

MVDr. Ladislav Štodola

Komora veterinárnych lekárov SR Bratislava

Mgr. Ľudmila Kundríková

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie Košice

Technickí redaktori – Technical editors

prof. MVDr. Peter Juriš, CSc.

Dagmar Matejová

MVDr. Milan Greguš

Jazyková úprava – Language correction

Dagmar Matejová

Grafická úprava, foto – Graphic design&photo

prof. MVDr. Peter Juriš, CSc., Harlequin s.r.o.

Grafika, sadzba a tlač – Pre-press and print

Harlequin, s.r.o., reprografické štúdio

Protifašistických bojovníkov 5, 040 01 Košice

Evidenčné číslo: EV 3763/09

Distribúcia – Distribution

Versus, s.r.o., Bratislava, KVPS v SR

Vydavateľ – Publisher

Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov

Cesta pod Hradovou 13/A, 040 01 Košice

www.ivvl.sk

Adresa redakcie – Editorial office address

KVPS, Masarykova 18, 040 01 Košice

tel.: +421-55-7999 218, 62 520 47, fax: +421-55-62 520 46

e-mail: svc@svssr.sk

Objednávky predplatného a inzercie – Subscription and advert orders

Krajská veterinárna a potravinová správa,

Masarykova 18, 040 01 Košice

tel.: +421-55-62 520 47, fax: +421-55-62 520 46

Slovenský veterinársky časopis vychádza 6x ročne,

ročné predplatné: 33,50 EUR

Bankové spojenie: Štátna pokladnica Bratislava,

BÚ č.: 7000151337/8180

Jednotlivé čísla SVČ budú v predaji v Inštitúte vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach.

Slovak Veterinary Journal (6 issues a year)

is published by the Institute for Postgraduate

Education of Veterinary Surgeons,

Cesta pod Hradovou 13/A, 040 01 Košice.

Orders are accepted by the editorial office and subscription should be sent to: Štátna pokladnica Bratislava, Slovak Republic, account

No.: 7000151337/8180

Autori sú zodpovední za obsahovú a jazykovú stránku príspevkov.

Nevyžiadané rukopisy, fotografie, diapozitívy a kresby sa nevracajú.

© Akékoľvek reprodukovanie textových a obrazových častí je povolené len s písomným súhlasom šéfredaktora alebo vydavateľa.

Podávanie novinových zásielok povolené
Východoslovenským riaditeľstvom pôšt Košice
pod č. VsRP – 2896/96 zo dňa 26.9.1996

EDITORIÁL

Milí čitatelia,

práve sa zoznamujete s obsahom nového čísla SVČ, ktoré reaguje na súčasné odborné, vedecké a praktické dianie v oblasti veterinárnej medicíny a príbuzných odborov. Z tohto pohľadu Vás určite zaujmú informácie, ktoré v ostatnom období prebehli v organizáciách ŠVPS SR, UVLF, najmä spojené s inauguráciou rektora a prorektorov, KVL SR a ostatné odborné a vedecké podujatia. Mnohí čitatelia sú zvedaví na hodnotenie rizika, ktoré vzniklo po nehode v jadrovej elektrárni Fukushima, prípadne pri povodniach na Slovensku.

Odborné spektrum príspevkov približuje najaktuálnejšie poznatky v legislatíve, virológii, verejnom zdraví, využívaní probiotík v klinickej praxi a niektoré praktické skúsenosti z klinickej diagnostiky. Nie vždy je jednoduché obsiahnuť všetky oblasti tak, aby bol uspokojený každý čitateľ. Všetci si želáme čo najviac dopisovateľov so širokým spektrom odborných a vedeckých príspevkov, ktoré pokrývajú inter- a multidisciplinárny charakter veterinárnej medicíny.

Vo voľných chvíľach, kedy už viac času trávim v prírode, sa musíme intenzívnejšie zamýšľať nad ďalším napredovaním veterinárnej medicíny a príbuzných odborov vrátane inštitúcií, ktoré zabezpečujú všetky činnosti v predmetných oblastiach. Pre organizácie ŠVPS SR je hektická doba i v tom, že v súčasnosti prebiehajú legislatívne procesy piatich primárnych zákonov, ktoré bezprostredne súvisia s kompetenciami a výkonom odborných činností organizácií ŠVPS SR. V období, kedy pri obhajobe svojich pozícií narábame s odbornými garanciami a vedeckými argumentáciami, je SVČ pri poskytovaní informácií, analýz a tvorbe prognóz najlepším informačným a komunikačným prostriedkom. Verím, že obsah tohto čísla Vás o tom presvedčí.

Prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc.,
predseda redakčnej rady

66 Príspevok k hodnoteniu vplyvu nehody jadrovej elektrárne Fukushima dai-iči na situáciu na Slovensku

75 Úradná kontrola potravín rastlinného pôvodu v roku 2010

88 Citlivosť na antibiotiká u potravinových laktobacilov – ISO norma 10932

94 Epizootologické a epidemiologické aspekty brucelózy

104 Inaugurácia rektora
Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach

Abstrakty vedeckých príspevkov v anglickom jazyku sú uvádzané v medzinárodnej databáze
Food Science and Technology Abstracts (FSTA).

OBSAH

Úradná kontrola a bezpečnosť potravín, producent, spotrebiteľ

Príspevok k hodnoteniu vplyvu nehody jadrovej elektrárne Fukushima dai-iči na situáciu na Slovensku (Miššík, J., Puskeiler, L., Bireš, J.)	66
Mimoriadne udalosti – následky povodní na majetku, životnom prostredí, ľuďoch a zvieratách v Slovenskej republike (Šimko, Š.)	70
Viroológia 2010 (Lešník, F.)	72
Úradná kontrola potravín rastlinného pôvodu v roku 2010 (Štulc, J., Bireš, J.)	75
Unikátny porovnávaci test značkových potravín (Šlosárová, B.)	78
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 z 21. októbra 2009 o vedľajších živočíšnych produktoch a o odvodených produktoch neurčených na ľudskú spotrebu (Lopašovský, L., Nagy, J., Lagin, L., Haluška, M., Nagyová, A.)	80
BEGOKON p.v.o.d.	85

Informácie z úradnej veterinárnej praxe, potravinárskej a poľnohospodárskej legislatívy

Štátna veterinárna a potravinová správa SR informuje	86
--	----

Veterinárna starostlivosť, prevencia v prvovýrobe, nozologická problematika, životné prostredie

Citlivosť na antibiotiká u potravinových laktobacilov – ISO norma 10932 (Kmeť, V., Kološta, M., Tomáška, M.)	88
Overovanie účinku lyofilizovanej formy probiotického kmeňa <i>Lactobacillus fermentum</i> AD1-CCM 7421 u psov (Strompfová, V., Lauková, A., Gancarčíková, S., Plachá, I., Čobanová, K., Mudroňová, D., Kandričáková, A., Pribilinec, M.)	90
Ciliáty v bachech prežúvavcov môžu prispievať k vysokej koncentrácii konjugovanej linolovej kyseliny (Váradayová, Z., Kišidayová, S.)	92
Epizootologické a epidemiologické aspekty brucelózy (Chvojka, D., Saladiová, D., Bobáková, M.)	94
Hepatitída E, potenciálne riziko ohrozenia verejného zdravia (Juriš, P., Rajský, D., Papajová, I., Jurišová, S., Rovný, I., Čisláková, L., Jarčuška, P., Halánová, M.)	96
Pozvánka na XI. Kongres Komory veterinárnych lekárov SR 28.–29.5.2011	98
Praktický návod röntgenologického hodnotenia veľkostných zmien prebiehajúcich na srdci (Grünermelová, L.)	99
Detekcia vlašských a lieskových orechov v potravinách s použitím interného štandardu (Piknová, L., Janská, V.)	101

Veterinárna prax

Diagnostika epilepsie z rtg snímok (Čulen, R., Paluš, V.)	102
---	-----

Informácie zo spoločenských akcií, kongresov, výstav, Komory veterinárnych lekárov SR a personálie

Inaugurácia rektora a prorektorov na UVLF v Košiciach (Kundříková, L.)	104
Vojenská veterinárna služba v rokoch 1920–2010 (Žáčik, L., Ondovčík, M., Sobota, V.)	106
Levické poľovnícke dni (Rajský, D., Števkó, J.)	110
Stretnutie absolventov UVLF po 40 rokoch (Čisláková, L.)	111
Stretnutie seniorov na ŠVPÚ v Košiciach (Sobota, V.)	111
Atestačné práce obhájené na Inštitúte vzdelávania veterinárnych lekárov	112
Zasadnutie regionálnych prezidentov KVL SR	113
Rodinný víkend veterinárnych lekárov v Slovenskom raji	113
Seminár – Chov a choroby oviec a kôz	113
Jubilanti v 2. štvrtroku 2011	114
MVDr. Vladimír Šalitroš, CSc. jubiluje (Pleva, J.)	114
Životné jubileum prof. MVDr. Juraja Kačmárika, PhD. (Elečko, J., Maraček, J., Valocký, I.)	115
Spomienkový odborný deň na pamiatku MVDr. Dušana Podmanického, CSc.	117
Sokoliarstvo 2. diel Naše dravce a sovy (Krivjanský, T.)	117
Za MVDr. Viliamom Náglom	118
Z našich radov odišli	118

CONTENT

Official control and food safety, producer, consumer

Contribution to the evaluation of the effect of the Fukushima dai-iči nuclear power station accident on the situation in Slovakia (<i>Miššík, J., Puskeiler, L., Bíreš, J.</i>)	66
Emergencies – consequences of flood as regards property, environment, people and animals in the Slovak republic (<i>Šimko, Š.</i>)	70
Virology 2010 (<i>Lešník, F.</i>)	72
Official control of food of plant origin in 2010 (<i>Štulc, J., Bíreš, J.</i>)	75
The unique comparative test of branded food (<i>Šlosárová, B.</i>)	78
Regulation of EP and EC No. 1069/2009 of October 21, 2009 laying down health rules as regards animal by-products and derived products not intended for human consumption (<i>Lopašovský, L., Nagy, J., Lagin, L., Haluška, M., Nagypová, A.</i>)	80
BEGOKON p.v.o.d.	85

Information from official veterinary practice, food and agricultural legislation

The Slovak Veterinary and Food Administration informs	86
---	----

Veterinary care, prevention in primary production, nosologic problem, environment

Antibiotic susceptibility in food lactobacilli – ISO standard 10932 (<i>Kmeť, V., Kološta, M., Tomáška, M.</i>)	88
Verification of <i>Lactobacillus fermentum</i> AD1-CCM 7421 (ProBioDog) effects in a lyophilized form in dogs (<i>Strompfová, V., Lauková, A., Gancarčíková, S., Plachá, I., Čobanová, K., Mudroňová, D., Kandričáková, A., Pribilinec, M.</i>)	90
Rumen ciliates contribute to high concentrations of conjugated linoleic acid in ruminants (<i>Váradýová, Z., Kišidayová, S.</i>)	92
Epizootologic and epidemiologic aspects of brucellosis (<i>Chvojka, D., Saladiová, D., Bobáková, M.</i>)	94
Hepatitis E, a potential risk to public health (<i>Juriš, P., Rajský, D., Papajová, I., Jurišová, S., Rovný, I., Čisláková, L., Jarčuška, P., Halánová, M.</i>)	96
Invitation to the XIth Congress of the Chamber of veterinary surgeons SR	98
Practical manual for X-ray evaluation of the differences in size on the heart (<i>Grünermelová, L.</i>)	99
Detection of walnuts and hazelnuts in food using the internal standard (<i>Piknová, L., Janská, V.</i>)	101

Veterinary practice

Diagnostics of epilepsy from X-ray pictures (<i>Čulen, R., Paluš, V.</i>)	102
---	-----

Information from social events, congresses, exhibitions, Chamber of veterinarians of SR and personal data

Inauguration of the rector and vice-rectors of the UVMPH in Košice (<i>Kundríková, L.</i>)	104
Military veterinary service during the years 1920–2010 (<i>Žáčik, L., Ondovčík, M., Sobota, V.</i>)	106
Levice hunting days (<i>Rajský, D., Števkó, J.</i>)	110
Reunion of graduates of UVMPH after 40 years (<i>Čisláková, L.</i>)	111
Meeting of seniors at the SVFI in Košice (<i>Sobota, V.</i>)	111
Postgraduate study works defended at the Institute for education of veterinary surgeons	112
Meeting of the regional presidents of the Chamber of veterinary surgeons SR	113
Family weekend of veterinarians in the Slovak Paradise	113
Seminar – Breeding and diseases of sheep and goat	113
Life anniversaries in 2ns quarter 2011	114
MVDr. Vladimír Šalitraš, CSc celebrates (<i>Pleva, J.</i>)	114
Life anniversary of prof. MVDr. Juraj Kačmárík, PhD (<i>Elečko, J., Maraček, J., Valocký, I.</i>)	115
Memorial professional day of MVDr. Dušan Podmanický, CSc.	117
Falconry, volume 2 – Our predators and owls (<i>Krivjanský, T.</i>)	117
MVDr. Viliam Nágľ has left us	118
The departed in our community	118

INAUGURÁCIA REKTORA A PROREKTOROV NA UVLF V KOŠICIACH

Dňa 20. apríla 2011 sa konala v aule pavilónu morfológických disciplín slávnostná inaugurácia rektora a prorektorov Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach na funkčné obdobie 2011–2015.

Za zvukov fanfár prichádzali za pedelom členovia vedeckej rady, akademickí funkcionári vysokých škôl SR, prorektori UVLF v Košiciach, predseda akademického senátu a ako posledný rektor univerzity prof. MVDr. Emil Pilipčinec, PhD. Po zaznení štátnej hymny privítal a predstavil úvodca doc. MVDr. Pavel Maľa, PhD., členov vedenia univerzity, rektorov, prorektorov, dekanov a prodekanov slovenských a českých vysokých škôl, čestných hostí – predsedu Košického samosprávneho kraja JUDr. Zdenka Trebuľu, prezidenta Slovenskej lekárskej komory PharmDr. Tibora Czuľbu, zástupcu Komory veterinárnych lekárov SR MVDr. Miroslava Fagu, bývalého rektora univerzity Dr. h. c. prof. MVDr. Dušana Magica, PhD., členov vedeckej rady, správnej rady a akademického senátu našej univerzity, vedúcich katedrií, prednostov kliník, vedúcich ústavov, vedúcich rektorátov oddelení, učiteľov, vedeckých pracovníkov, emeritných profesorov, študentov a ostatných prítomných.

Predseda akademického senátu MVDr. Peter Lazar, PhD., následne vyhlásil výsledky voľby nového rektora univerzity pre funkčné obdobie rokov 2011–2015, ktorého Akademický senát UVLF v Košiciach zvolil v tajnom hlasovaní na svojom zasadnutí dňa 25. novembra 2010 a ktorého 17.1.2011 s účinnosťou od 1. februára 2011 prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič vymenoval za rektora Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach – prof. MVDr. Emila Pilipčince, PhD. Predseda senátu potom vyzval prof. Pilipčince, aby zložil sľub rektora a prijal insígniu rektora univerzity ako symbol najvyššieho univerzitného úradu a právomocí s ním spojených. Obidvaja predstúpili spolu s pedelom pred audítórium, aby po predčítaní sľubu úvodcom ceremónie priložil rektor pravú ruku na žezlo, vyslovil v latinčine *spondeo* a z rúk MVDr. Petra Lazara, PhD., mu bola okolo krku zavesená insígnia rektora univerzity.

Akademický senát UVLF v Košiciach na svojom zasadnutí konanom dňa 21. februára 2011 zvolil prorektorov univerzity pre budúce štvorročné funkčné obdobie. Za prorektorku pre výchovno-vzdelávaciu činnosť zvolil prof. MVDr. Janu Mojžišiovú,

PhD., prorektorku pre zahraničné a doktorské štúdium prof. Ing. Oľgu Ondrašovičovou, CSc., prorektora pre vedecko-výskumnú činnosť a zahraničné styky prof. MVDr. Jaroslava Legátha, CSc., prorektora pre rozvoj školy a hodnotenie kvality doc. MVDr. Petra Korima, CSc., a za prorektora pre klinickú činnosť a styk s praxou zvolil doc. MVDr. Oskara Nagya, PhD. Nasledovala ich inaugurácia, počas ktorej prorektori prichádzali po jednom pred pódium k rektorovi univerzity, ktorý ich dekoroval insígniou určenou prorektorom univerzity.

Po skončení inaugurácie prorektorov sa rektor prof. MVDr. Emil Pilipčinec, PhD., ujal slova a predniesol svoj inauguračný prejav, v ktorom sa na úvod vrátil k počiatkom veterinárskeho školstva a vyzdvihol význam práce veterinárnych lekárov:

V polovici mája tohto roku, teda ani nie o mesiac, sa vo francúzskom Lyone zídu predstavitelia veterinárskych škôl, kde si na Svetovom kongrese veterinárskeho vzdelávania pripomenieme 250 rokov od založenia prvej zverolekárskej školy na svete. Stalo sa to v roku 1761, keď vtedy 49-ročný veliteľ jazdeckej akadémie a milovník koní Claude Bourgelat, pôvodným povoláním právnik, získal od kráľovskej rady povolenie na založenie prvej veterinárskej školy v tomto meste. Táto lyonská škola bola prvá, krátko na to ju však nasledovali ďalšie, dnes historicky najstaršie európske veterinárske školy založené v Alforte pri Paríži, vo Viedni, v Hanoveri, v Budapešti a v mnohých ďalších európskych mestách. I z uve-

deného dôvodu bol rok 2011 vyhlásený Svetovou organizáciou veterinárnych lekárov za Svetový rok veterinárskej medicíny.

Pred dvoma rokmi som na slávnostnom zasadnutí vedeckej rady konanej pri príležitosti 60. výročia založenia Vysokej školy veterinárskej v Košiciach mimo iného uviedol, že až si budeme v roku 2011 pripomínať 250 rokov veterinárskeho vzdelávania, bude to zároveň aj 250. výročie veterinárskeho povolania. A to bude nepochybne aj príležitosť, aby sme vzdali úctu desiatkam generácií veterinárnych lekárov, ktorí veľakrát v ťažkých podmienkach i pri ohrození vlastného zdravia a vlastného života tlmili závažné choroby prenosné zo zvierat na človeka. Hovoril som to vtedy, a opakujem to po dvoch rokoch znovu, aby sme si znovu pripomenuli, že veterinárni lekári svojou každodennou prácou prispievajú a naďalej prispievajú k potravinovej bezpečnosti, k zmierňovaniu hladu vo svete a k zdraviu ľudstva ako takého. Veterinárni lekári vždy boli a dodnes sú advokátmi zvierat, ktorých prvoradým záujmom je pohoda zvierat. A v neposlednom rade veterinárni lekári majú nemalý podiel na ochrane životného prostredia a zachovaní biodiverzity. I z uvedených dôvodov ústrednou myšlienkou všetkých podujatí organizovaných pri oslave Svetového roka veterinárskej medicíny 2011 je „veterinárny lekár pre zdravie – veterinárny lekár pre potraviny – veterinárny lekár pre planétu“.

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach si vždy počas svojej viac

Členovia vedenia univerzity

Predseda akademického (vpravo) senátu dekoroval insígniou rektora univerzity

ako šesťdesiatročnej histórie kladla za cieľ poskytnúť svojim študentom to najkvalitnejšie štúdium:

Univerzita, ktorá pred viac ako 60-timi rokmi začínala ako monofakultná vysoká škola s jedným študijným programom, zabezpečuje dnes vysokoškolské štúdium v 23 študijných programoch na všetkých troch stupňoch vysokoškolského vzdelávania. Aby jej absolventi mohli nájsť uplatnenie nielen doma, ale i v zahraničí, nie iba v privátnej praxi či štátnej službe, ale i vo vede, školstve, prípadne i v ďalších oblastiach spoločenskej praxe, univerzita musí rešpektovať skutočnosť, že veterinárska medicína i farmácia patria k piatim regulovaným povolaniam v Európskej únii, štúdium ktorých musí byť zabezpečené podľa jednotných európskych učebných plánov, musí byť v súlade s príslušnou smernicou Európskej únie a zároveň musí byť aj periodicke evalvované.

Z uvedeného dôvodu bol na univerzite vždy kladený veľký dôraz na hodnotenie kvality ňou poskytovaného vzdelávania nielen na úrovni národnej, ale aj na úrovni medzinárodnej. Naša univerzita je dnes na európskom zozname „visited and approved veterinary schools“, teda evalvovaných a potvrdených veterinárnych škôl Európy, čo sa v súčasnosti považuje za najvyššiu značku kvality poskytovaného veterinárskeho vzdelávania v Európe.

Za ostatné roky však univerzita išla ešte ďalej a na národnej úrovni rozšírila svoju pôsobnosť aj o oblasť farmaceutických vied poskytovaním magisterského študijného programu farmácia. V tomto roku budú promovaní aj prví absolventi tohto študijného

programu a zároveň a jej prví farmaceuti, čím sa univerzita stala druhou vysokou školou na Slovensku poskytujúcou farmaceutické vzdelanie. Uvedená skutočnosť sa premietla i do zmeny názvu univerzity a zmeny jej loga.

Od akademického roku 2010/2011 sme svoju pôsobnosť rozšírili aj na úrovni medzinárodnej poskytovaním spoločného študijného programu v jazyku anglickom animal science, ktorý zabezpečujeme spolu s nórskou University of Nordland v Bod.

Príhovor ďalej mapoval najzákladnejšie zmeny, ktorými univerzita v posledných pár rokoch prešla i východiská, ktoré je treba brať do úvahy pri plánoch do budúcnosti:

Musíme vychádzať zo skutočnosti, že univerzita má dnes viac ako 2000 študentov a študijné programy tak z veterinárskych, ako aj farmaceutických vied. To sa môže niekomu zdať málo, ale v porovnaní s obdobím pred 10 rokmi, keď sme mali približne 700 študentov, je nárast príliš výrazný na to, aby sme to nezohľadnili v našich plánoch do budúcnosti.

A aká to bude budúcnosť? Jedna odpoveď sa ponúkla, aj keď podmienky jej realizácie nie sú jednoduché:

Dnes je často skloňovaným slovom kvalita. Kvalita vysokoškolského vzdelávania, kvalita vysokých škôl na Slovensku, kvalita fakúlt, kvalita študijných programov, kvalita vysokoškolských profesorov, kvalita absolventov. Ako som už uviedol, vychovávame absolventov, na vzdelávanie ktorých sa vzťahuje smernica Európskej únie o regulovaných povolaniach. Sme si teda vedomí toho, že by sme ich vzdelávať nemohli, ak by sme nespĺňali náročné európske kritériá

a neprechádzali pravidelnými medzinárodnými hodnoteniami. Je to proces periodický a nikdy nekončiaci. Je to proces náročný, ale chápeme ho ako cestu k vyššej kvalite poskytovaného vzdelávania. Zvlášť teraz, keď v Európe v rámci veterinárskeho vzdelávania prechádzame na dvojstupňový systém hodnotenia jeho kvality, ktorý je založený na medzinárodnej evalvácii na prvom stupni a na medzinárodnej akreditácii na druhom stupni. Na porovnanie, až dnes zo sto veterinárnych škôl Európy je na zozname „visited and approved veterinary schools“, teda evalvovaných a potvrdených veterinárnych škôl Európy 46, teda ani nie 50% z nich, tak zo sto uvedených európskych veterinárnych škôl prešli doposiaľ za ostatné tri roky uvedeným dvojstupňovým evalvačno-akreditačným systémom hodnotenia odkedy bol prijatý iba tri veterinárne školy. I toto je cesta ku kvalite. Cesta ku kvalite vysokej školy i kvalite vzdelania na nej získanej. Cesta veľakrát dlhá a náročná, ale cesta s jasne stanovenými cieľmi a jasne stanovenými pravidlami. Pravidlami, ktoré sa nemenia každý deň a už vôbec nie počas hry alebo na základe politických rozhodnutí. Pravidlami, ktoré nie je možné podliezť, obísť alebo ich nejakým iným spôsobom zmäkčiť. Pravidlami, ktoré každý z nás rešpektuje, pretože sme sa na nich spoločne dohodli a spoločne ich aj prijali. A to je to, čo mi po mojich viac ako desaťročných skúsenostiach v akademickej funkcii chýba pri hodnotení kvality ktorejkoľvek oblasti späté s vysokoškolským vzdelávaním na Slovensku. Jasne stanovené a rešpektované pravidlá hry. Pre všetkých. V prospech vyššej kvality vysokoškolského vzdelávania. Ale predovšetkým v prospech našich budúcich absolventov a ich profesií, pre ktoré ich vychovávame. Ak tomu tak nie je, môže nám to potom veľakrát pripadať ako cesta odnikiaľ nikam.

Ak si máme na univerzite udržať, resp. zvýšiť kvalitu vo všetkých oblastiach jej činnosti, v nastavujúcom období budeme musieť splniť viacero úloh, ktoré boli v príhovore konkrétne vymenované:

Na personálne a inštitucionálne dobudovanie študijného programu farmácia ako jedného z predpokladov vytvorenia fakulty farmácie bude nevyhnutné:

- dobudovať personálne katedru farmakológie a botaniky a katedru galeniky,
- zriadiť univerzitnú výučbovú lekárňu adaptáciou priestorov bývalého záhradníctva,
- vybudovať malú botanickú záhradu liečivých rastlín adaptáciou časti skleníkov a ich okolia a v neposlednom rade
- posilniť spoluprácu s ostatnými farmaceutickými školami a farmaceutickými spo-

ločnosťami v Slovenskej a Českej republike, predovšetkým v oblasti výchovy diplomantov a doktorandov ako aj v oblasti spolupráce v oblasti farmakologického, farmaceutického a toxikologického výskumu.

Pre integráciu atomizovanej vedecko-výskumnej činnosti na univerzite sme v ostatnom období zadefinovali prioritné smery jej zamerania, vykonali systemizáciu pracovných miest vedeckých a technicko-hospodárskych pracovníkov a začali s implementáciou úspešných projektov centier excelencie a kompetenčných centier vlastných alebo získaných v partnerstve. Pre ďalšiu integráciu atomizovanej vedecko-výskumnej činnosti na univerzite, zlepšenie organizácie jej riadenia a zvýšenie jej efektívnosti bude potrebné ustanoviť odborných garantov pre jednotlivé oblasti vedecko-výskumného zamerania univerzity a vytvárať podmienky pre vyššiu grantovú úspešnosť v národných a medzinárodných grantových agentúrach pre trvalo udržateľný rozvoj excelentných a ostatných pracovísk podieľajúcich sa významnou mierou na vedecko-výskumnej produkcii univerzity.

Zabezpečiť rozvoj univerzity a garantovať jej kvalitu bude možné iba neustálym skvalitňovaním výučbového a vedecko-výskumného prostredia univerzity s vytváraním jedinečných výučbových a vedecko-výskumných pracovísk v oblasti veterinárskych a farmaceutických vied. Príkladom toho, že je to možné, nie sú iba naše účelo-

vé zariadenia, celé ústavy, či katedry a ich laboratória a cvičebne, ale v ostatnom čase sme boli svedkami toho, že máme aj kapacitu na budovanie moderných a špičkových klinických pracovísk. Stále totiž platí, že kliniky a klinické pracoviská sú výkladnou skriňou každej veterinárnej školy. Veľmi drahou výkladnou skriňou, ale zároveň aj zďaleka viditeľnou, ktorá vydáva pravdivý obraz o chudobe alebo bohatstve tej ktorej veterinárnej školy, alebo, ak chcete, o jej kvalite či nekvalite, a zároveň aj o jej atraktivnosti alebo nezaujmu zo strany študentov, klientov a partnerov.

Z uvedeného dôvodu si želim a zároveň sa budem zasadzovať, aby nastávajúce obdobie bolo obdobím prajným z hľadiska investičného aj pre naše kliniky a klinické pracoviská aspoň tak, ako to bolo doposiaľ pre kliniku koní a kliniku malých zvierat.

Keďže v tomto prípade ide už o druhé funkčné obdobie rektora Emila Pilipčinka, bolo namieste pozrieť sa dozadu na uplynulé roky:

Z tohto miesta som pred štyrmi rokmi predniesol svoj prvý inauguračný prejav, ktorý vychádzal z toho, že moje prvé funkčné obdobie rektora sa bude niesť v znamení zmien. Zmien, ktoré sme očakávali, pripravili sa na ne a ktoré sa úspešne realizovali za podpory členov vedenia i širokého kolektívu Vás, učiteľov a vedcov i ďalších zamestnancov našej školy. Aj vďaka Vám, ktorí ste sa podieľali na zvládnutí týchto zmien, mnohokrát neľahkých, môže môj druhý inauguračný prejav upriamiť pozornosť na

kvalitu, v duchu ktorej chcem s členmi vedenia riadiť ďalšie smerovanie našej alma mater v rokoch 2011–2015.

Prijmite ešte raz moje poďakovanie, ktoré patrí Vám všetkým, prítomným i neprítomným na tomto slávnostnom zhromaždení, ktorí sa na svojich pracoviskách podieľate svojou každodennou prácou na budovaní školy, na rozvoji všetkých oblastí jej činnosti, naplňate jej odkaz a poslanie, a tvoríte budúcnosť tejto inštitúcie.

Zaželajme všetci spoločne našej univerzite do ďalších rokov jej života Vivat, crescat et floreat! Nech žije, nech rastie, nech prekvitá!

Atmosféru slávnostného zhromaždenia po doznení prejavu spestrili hudobné skladby v podaní sólistov sládkového kvarteta Štátnej filharmónie v Košiciach.

Záverom celého slávnostného zhromaždenia bolo vyslovenie prianí celému vedeniu univerzity, ktoré preberá starostlivosť o našu alma mater na nasledujúce roky, aby po zaznení hymny Gaudeamus igitur opäť za zvukov fanfár odišiel rektor a prorektor univerzity, akademickí funkcionári, hostia a členovia vedeckej i správnej rady. V priestoroch školskej jedálne bol potom priestor počas slávnostnej recepcie na občerstvenie i vyslovenie osobných blahoželaní prítomných hostí rektorovi a prorektorom UVLF v Košiciach.

Mgr. Ludmila Kundríkova
kancelárka UVLF v Košiciach

VOJENSKÁ VETERINÁRNA SLUŽBA V ROKOCH 1920–2010

Venované bývalému náčelníkovi veterinárnej služby Ministerstva národnej obrany generálmajorovi prof. MVDr. Jozefovi Hrušovskému, DrSc.

Dňa 27. marca 1920 bola založená v Československej armáde vojenská veterinárna služba. Toto výročie sme si pripomenuli oslavou a stretnutím bývalých i súčasných vojenských veterinárnych lekárov a vojenských kynológov, ktorí mali zásluhu na rozvoji veterinárnej služby. Oslava sa konala dňa 16. júna 2010 vo Vojenskom výcvikovom priestore Libava mestečko Libava, v Českej republike, formou sympózia na počesť 90. výročia.

Nad sympóziom prevzal záštitu náčelník Generálneho štábu Armády Českej republiky armádny generál Ing. Vlastimil Pícek, náčelník zdravotníckej služby AČR brigádny generál MUDr. Pavel Zbořil a veliteľ síl podpory AČR brigádny generál Ing. Jaroslav Kocián.

Účastníkov privítal a sympóziu riadil náčelník veterinárnej služby AČR plukovník MVDr. Michal Slavíček. Súčasťou sympózia boli aj ukážky praktickej činnosti veterinárnej služby v rámci súčinnostného cvičenia NÁKAZA 2010, ktoré riadil riaditeľ Ústredného vojenského veterinárneho ústavu Hlučín, plukovník MVDr. Jaroslav Honegr a Krízové centrum Štátnej veterinárnej správy ČR.

ORGANIZÁCIA A ZARIADENIA VETERINÁRNEJ SLUŽBY

Po I. svetovej vojne vznikla potreba zriadenia a budovania vojenskej veterinárnej služby. Jej existujúca organizácia bola nedostatočná a postavenie vojenských veterinár-

ných lekárov nezodpovedalo jej významu. Krátko po vzniku samostatného Československa 28. novembra 1918 vzniká aj jeho armáda. Dňa 15.11.1918 je ustanovené ministerstvo národnej obrany (ďalej len MNO) a na základe výnosu MNO č.j. 13.591-pol. práv 1919 vzniká 33. oddelenie (veterinárne) MNO. Toto bolo priamo podriadené ministrovi národnej obrany a pôsobilo do 1. mája 1921. Toto veterinárne oddelenie vytvorilo podmienky, aby dňa 27. marca 1920 v rámci unifikácie brannej moci oficiálne vznikla v Československej armáde veterinárna služba, a to na základe výnosu MNO č. j. 50572-org. 1920. Tá najprv pôsobila v rámci zdravotníckej služby, ale od 10. mája 1922 sa osamostatnila.

Riadiacim orgánom veterinárnej služby bolo 35.oddelenie (remontníctva) MNO a od januára 1927 ho riadilo 2. oddelenie jazdeckva a remontníctva 1. odboru MNO, ktorému zároveň podliehali prednostovia veterinárnej služby na zemských vojenských veliteľstvách a od septembra 1936 na veliteľstvách zborov. V rámci vyšších veliteľstiev, a to zemských a divízných a od roku 1935 tiež zborových, boli systemizované funkcie prednostov veterinárnej služby. Dôstojníci – veterinárni lekári boli pridelení do vybraných vojenských útvarov, a to plukov, oddielov ľahkého, hrubého (ťažkého) a horského delostrelectva, jazdeckých a dragúnskych plukov, útvarov remontnej služby. Do roku 1933 boli pridelení tiež do vozotajských práporov, vojenských škôl a učilíšť. Miesta mali tiež vo vojenskej akadémii, pechotného, delostreleckého, jazdeckého učilíšť.

Úlohy veterinárnej služby boli stanovené v predpise Organizačný predpis pre veterinárnu službu, ev. značka Org. XXI, ktorý bol vydaný v roku 1924 a ktorý sa stal základným predpisom služby. Platil bez väčších zmien do roku 1939. Tento predpis okrem iného stanovil, že úlohou veterinárnej služby je starať sa o zdravotný stav zvierat patriacich vojenskej správe a zúčastňovať sa na jednaniach v rámci plnenia úloh vo vzťahu k týmto zvieratám. Ďalej stanovoval, že súčasťou veterinárnej služby je aj podkovačská služba, čo bolo uvedené v § 11.

Osobitnou úlohou veterinárnej služby bola kontrola mäsa určeného pre výživu vojsk. Každý veterinárny lekár – dôstojník mal veterinárnu ošetrovňu s dostatkom chirurgických nástrojov na operačné zákroky a príručnú lekárňu. Pre svoju prácu mal odbornú knižnicu.

Medzi výkonné zariadenia veterinárnej služby patrili aj tzv. konské nemocnice, ktoré však zanikli ako pozostatok po bývalej rakúsko-uhorskej armáde do konca roka 1920. Namiesto nich boli postupne zriaďované nové konské nemocnice a od roku 1933 ako veterinárne. Vznikli v posádkach Pardubice, Hranice na Morave a v Bratislave. Začalo sa s očkovaním sa proti kachu koní, tetanu a besnote. Psy sa očkovali proti psinke a besnote. Holuby sa očkovali proti diftérii. Veterinárni lekári sa zúčastňovali na veliteľských cvičeniach a tiež na poľných cvičeniach. Prvý inštruktážny kurz pre dôstojníkov – veterinárnych lekárov v zálohe sa konal v roku 1930 v Prahe. Pre potreby veterinárnej služby sa vydával časopis *Vojenské veterinárstvo*, ktorý vychádzal od roku 1932, ako štvrťročná príloha časopisu *Zverolekáarsky obzor*. Na publikačnú činnosť sa využíval aj časopis *Vojenské zdravotnícke listy*.

Na začiatku roka 1937 bolo vytvorené v Prahe Vojenské veterinárne laboratórium ako samostatný útvar. Toto zariadenie ukončilo svoju činnosť v roku 1938. Ako vedecká základňa v armáde slúžil Vojenský technický ústav v Prahe. V jeho zostave pôsobil 4. odbor veterinárny, ktorý riešil aj úlohy ochrany pred bojovými chemickými látkami.

Účastníci sympózia k 90. výročiu vojenskej veterinárnej služby, Libava 2010.
Foto: mjr. MVDr. Tomáš Molčányi

V Bystřici pod Hostýnem sa nachádzal vojenský veterinárny sklad. V Horných Motešiciach bol vojenský žrebčinec a v Houstoni chovali žriebätá voj. správy. Význam a samostatnosť veterinárnej služby bola vyjadrená aj v označení. Príslušníci služby nosili na golieri blúzy a pláštá rovnošaty vzor 21 výložky čiernej farby. Na rovnošate vzor 30 boli zamatové výložky čiernej farby so žltým lemom, vyjadrujúci spojitosť so zdravotníckou službou (čierna farba výložky) a tiež príslušnosť k jazdecktvu (žltý lem).

Po rozpade ČSR a II. svetovej vojne bola situácia vo veterinárnej službe iná v českých zemiach a iná na Slovensku. Vojenský veterinárni lekári v Čechách boli demobilizovaní a zamestnaní v civilnom sektore. Viacerí sa aktívne zapojili do domáceho odboja. Niektorí odišli z vlasti a aktívne sa zapojili do zahraničného odboja. Boli aj jednotlivci, ktorí nastúpili do služby vládneho vojska a do odboja sa zapojili ako členovia partizánskej skupiny.

Na Slovensku vojenský veterinárni lekári pokračovali v službe v armáde Slovenského štátu. Viacerí sa aktívne zapojili do domáceho, ale i zahraničného odboja v Slovenskom národnom povstaní a do 1. Československého armádneho zboru.

V máji 1945 bola obnovená Československá armáda a aj vojenská veterinárna služba, a to v auguste 1945. Znovu sa vytvorila sieť vojenských veterinárnych nemocníc. Tieto pôsobili v podriadenosti veliteľstiev jednotlivých oblastí (Veterinárna nemocnica 1 Praha, Vet N 2 Příbram, Vet N 3 Hranice, Vet N 4 Bratislava). Tieto doplňovali nemocnice pôsobiace v peších divíziách. Na Slovensku to bola divízia veterinárna nemocnica 2 v Banskej Bystrici (Div – Vet N-2) a Div-Vet.N-10 Košice. Tieto zanikli v mesiaci september 1946. Činnosť veterinárnych nemocníc riadilo veterinárne oddelenie 1. odboru MNO (všeobecne vojenského). Toto bolo prevedené v roku 1946 k VI. odboru

MNO (zdravotníckemu). Vo všetkých vojenských oblastných nemocniciach boli vykonávané trikrát ročne štvormesačné podkovačské kurzy. Z Prahy bola do Pardubíc redi-sloková vojenská veterinárna nemocnica, a to dňa 1. mája 1948. K nej bola pričlenená Škola pre dôstojníkov v zálohe, veterinárnych lekárov.

V septembri 1946 sa s veterinárnou službou zlúčila remontnícka služba. Súčasťou veterinárnej služby sa tak stali vojenské žrebčince a tiež príslušníci vojenskej evidencie koní.

Boli to žrebčince v Houstoni, Horných Motešiciach a v Mimoni. Posledne menovaný žrebčinec bol v máji 1947 premiestnený do Stráži pod Ralskom. Koncom roka 1948 boli vojenské žrebčiny odovzdané civilnej správe.

Po politických zmenách vo februári 1948 došlo k premenovaniu armády na Československú ľudovú armádu (ČSLA), a tým aj k reorganizácii MNO v septembri 1950. Veterinárne oddelenie bolo vyčlenené zo zrušeného VI. odboru (zdravotníckeho). Začalo pôsobiť ako samostatné v rámci novo vzniknutého Hlavného tyla ČSLA.

V roku 1955 vyvrcholila motorizácia našej armády. Súčasne došlo k rušeniu hypomobilných útvarov a zariadení, orgánov evidencie koní (koňstva) a ukončenie činnosti vojenského žrebčína Rudné pod Pradedom, v roku 1954. Postupne došlo aj k zrušeniu veterinárnych nemocníc. Na sklonku roka 1950 zanikla veterinárna nemocnica v Bratislave. Ostatné boli postupne reorganizované. Ku dňu 1. 11.1955, boli všetky veterinárne nemocnice zrušené. V Pardubiciach prestala pôsobiť škola pre dôstojníkov veterinárnej služby v zálohe, a to od 1.2.1953. Jej funkciu neskôr prevzali novozriadené vojenské katedry v rámci veterinárnych fakúlt v Brne a v Košiciach.

V dôsledku tzv. studenej vojny sa budovala aj silná a početná armáda, vrátane vete-

Ukážka z cvičenia Nákaza 2010, VVP Libava, dňa 16. 6. 2010. Foto: mjr. MVDr. Tomáš Molčányi

rinárnej služby. V roku 1951 vzniklo v Terezíne Výcvikové stredisko psov a psodovod, ktoré bolo v máji 1953 redislokované do Grabštejna. V roku 1958 prešlo toto stredisko do zloženia pohraničnej stráže. V roku 1953 bol v Dobré u Místku vytvorený Ústredný veterinárny sklad, ktorý sa v roku 1957 stal pobočkou Ústredného zdravotníckeho skladu. V roku 1953 bol zrušený Vojenský technický ústav Praha a tým aj 4. vet. odbor. Z tohto odboru (oddelenia) vzniklo v Prahe - Motole Veterinárne výskumné stredisko. Toto zariadenie bolo v septembri 1967 reorganizované na Vojenský veterinárny doškoľovací a výskumný ústav (VVDVÚ).

V rokoch 1958 až 1966 bolo veterinárne oddelenie v rámci MNO zaradené do štruktúry zdravotníckej služby. Odborná samostatnosť veterinárnej služby bola však nedotknutá. Vznikol priestor na prípravu novej koncepcie vojenskej veterinárnej služby. V súlade s požiadavkami a potrebami vojsk sa veterinárna služba v jeseni 1966 osamostatnila.

Dňa 1.9.1966 bol v Hlučine vytvorený Ústredný veterinárny oddiel, ktorý v prípade potreby vytváral pojazdnú armádu, veterinárnu rotu a poľné veterinárne laboratórium. Po vývoji bolo začatá výroba pojazdových veterinárnych laboratórií.

V tejto dobe boli vytvorené tabuľkové miesta a obsadzované vojskými veterinárskymi lekármi u tylových zložiek divízií a tiež vo vojských výcvikových priestoroch. Základným predpisom služby sa stal predpis Vet 1-2 Veterinárne zabezpečenie ČSLA v mieri, ktorý bol podľa potreby novelizovaný (v rokoch 1969, 1978, 2007). Hlavné úlohy vet. zabezpečenia sú tu stanovené v oblasti veterinárneho hygienického dozoru na potraviny, liečebnej a preventívnej starostlivosti o zvieratá vojenskej správy a vo vojenskej služobnej kynológii.

Po okupácii v roku 1968 sa ČSLA, a tým aj vojská veterinárna služba dostala pod kontrolu sovietskych vojsk. Boli vykonávané

kádrové zmeny. Časť príslušníkov vet. služby bola prepustená z politických dôvodov. Zároveň došlo k reorganizačným zmenám, ktoré sa dotkli aj veterinárnej služby. Ústredný veterinárny oddiel v Hlučine bol k 1.9.1969 reorganizovaný na 2. veterinárny oddiel a dostal sa do podriadenosti vzniknutého Západného vojenského okruhu (ZVO Tábor). V septembri 1969 ČSLA prevzala späť od Pohraničnej stráže Výcvikové stredisko služobných psov v Grabštejne, ktoré bolo v roku 1970 reorganizované na Veterinárnu základňu. V roku 1978 sa ako jej odlúčená časť vytvoril Ústredný veterinárny sklad, dislokovaný v Mězne pri Tábore. Tieto priestory predtým využíval Vojenský veterinárny doškoľovací a výskumný ústav Praha. Mal tu umiestnenú farmu laboratórnych zvierat.

Vojenský veterinárny doškoľovací a výskumný ústav bol redislokovaný v roku 1975 do Košíc. Z dôvodu veterinárneho zabezpečenia Východného vojenského okruhu (VVO Trenčín) vznikol v jeho podriadenosti 4. veterinárny oddiel v Topoľčanoch, v septembri 1977, ktorý bol v roku 1979 redislo-

Pamätná medaila vojenskej veterinárnej služby k 90. výročiu vojenskej veterinárnej služby

kovaný do Trnavy, v roku 1990 do Hlohovca a v roku 1993 do Košíc. Na sklonku roka 1984 sa Ústredný veterinárny sklad presťahoval z Mězna do Košíc a stal sa súčasťou VVDVÚ Košice.

V nadväznosti na zrušenie vojenských okruhov a ich nahradenie vojskými veliteľstvami, prešiel 2. veterinárny oddiel dňa 1. 5. 1992 do podriadenosti Vojenského veliteľstva Stred. Tento bol k 31. 10. 1992 prečíslovaný na 21. veterinárny oddiel. Štvrtý veterinárny oddiel v Hlohovci bol prečíslovaný na 31. veterinárny oddiel a podliehal od 1.1.1991 Vojenskému veliteľstvu Východ. Reorganizovaný bol aj VVDVÚ Košice na Vojenský veterinárny ústav (VVÚ). Po zániku ČSFR a prevedení VVÚ v Košiciach a 31. vet. oddielu do Armády Slovenskej republiky (ASR), došlo aj k vysporiadaniu v rámci vojenskej veterinárnej služby.

Vznikom ASR od 1. 1. 1993 došlo aj k reorganizácii vojenskej veterinárnej služby, k delimitácii od tylových služieb k zdravotníckej službe, v dôsledku profesijnej príbuznosti a spoločného smerovania veterinárnej a humánnej medicíny pri ochrane zdravia ľudí a zvierat, a to dňa 15. 3. 1993. Veterinárne zabezpečenie v ASR organizovalo a riadilo veterinárne oddelenie zdravotníckej správy Generálneho štábu ASR. Toto oddelenie riadil náčelník veterinárnej služby ASR, s ktorým spolupracovali jednotliví špecialisti oddelenia. Oddelenie bolo koncepčným, riadiacim, kontrolným, legislatívno-normatívnym a ekonomicko-materiálnym orgánom. Riadilo odbornú činnosť veterinárnych lekárov na vyšších veliteľstvách, armádnych zbroch, brigádach, základniach, útvaroch a zariadeniach. Veliteľsky a odborne riadilo činnosť VVÚ, vet. oddielu, vet. skladu a neskôr aj Výcvikového strediska vojenskej kynológie Hronsek.

Pod VVÚ Košice bola začlenená Chovná stanica služobných dravcov. Ornitológické zabezpečenie bezpečnosti lietania vykonávali Stanice biologickej ochrany letísk, ktoré po odbornej stránke riadil náčelník veterinárnej služby armády, prostredníctvom odborných náčelníkov vet. služby na jednotlivých stupňoch velenia a riadenia. Pod voj. veterinárny oddiel boli začlenené Vojenské veterinárne strediská vo Vojenských výcvikových priestoroch a Ústredná veterinárna ošetrovňa.

Veterinárne zabezpečenie bolo organizované a vykonávané spádovým spôsobom vo voj. útvaroch a zariadeniach, ako aj vo vojských posádkach. Hlavným poslaním veterinárnej služby bola ochrana zdravia vojsk a ochrana zdravia zvierat na úseku hygieny potravín, krmív a vody, na úseku proti nákazového zabezpečenia, vo vzťahu ku ochoreniam prenosných zo zvierat na ľudí, na úseku liečebno-preventívnych opatrení pri zvieratách vojenskej správy, na úseku tvorby a ochrany životného prostredia pre potreby vojsk. Úlohy plnila tiež na úseku vojenskej kynológie, hypológie, ornitológie, a mate-

riálneho zabezpečenia útvarov a zariadení ASR. Veterinárna služba sa venovala aj výchove a výcviku veterinárnych lekárov a ďalších pracovníkov služby a vojakov v zálohe.

Niektoré úlohy boli plnené v súčinnosti so Štátnou veterinárnou a potravinovou správou SR, Komorou veterinárnych lekárov SR, s Univerzitou veterinárskeho lekárstva v Košiciach a Inštitútom vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach. Pravidelne bola vykonávaná pri plnení úloh súčinnosť s vojenskou zdravotníckou službou, proviantnou službou, službou vojsk a pod.

Veterinárna služba mala aj zahraničné aktivity s veterinárnymi službami iných armád.

Reorganizáciami a transformáciou armády ASR sa do roku 2000 počty veterinárnych pracovníkov veterinárnej služby a počty jej útvarov a zariadení len mierne znížili, čo svedčilo o pochopení významu a poslania služby v prospech vojsk zodpovednými orgánmi armády. V roku 1996 vzniklo už spomenuté Výcvikové stredisko vojenskej kynológie, ktoré bolo podriadené VVÚ Košice. K ďalším reorganizačným zmenám došlo k 1.10.1995, kedy sa VVÚ Košice transformoval a prevzal funkčné povinnosti veterinárneho oddielu, veterinárneho skladu, ktoré súčasne zanikli. VVÚ sa tak stal odborným centrom veterinárnej služby ASR. V súlade s novým predpisom Veterinárne zabezpečenie ASR v mieri, evidenčná značka SPJ - 10-1 /Vet/, ktorý bol schválený dňa 28.8.2000 bol VVÚ súčasťou vedeckovýskumnej základne rezortu ministerstva obrany. Plnil tieto hlavné úlohy: laboratórne vyšetrenie potravín, veterinárna starostlivosť vo vojenských výcvikových priestoroch, prostredníctvom voj. veterinárnych stredísk vo VVP, kontroloval stav ochrany a tvorby životného prostredia z vet. hľadiska vo vojenských telesách armády ASR a výkon vet. asanácie, vykonával ekologicko-ornitologické prieskumy letísk armády, zavádzal nové metódy ornitologického zabezpečenia zameraného na bezpečnosť lietania, posudzoval projektovú dokumentáciu objektov určených na živočíšnu výrobu z veterinárnohygienického hľadiska, zabezpečoval odbornú prípravu aspirantov školy dôstojníkov v zálohe voj. veterinárnych odborností a výcvik vojakov v zálohe, plnil vedeckovýskumné úlohy vo vzťahu k ochrane zdravia ľudí a zvierat, zabezpečoval vedecké a odborné informácie pre potreby veterinárnej služby, resp. iných zložiek armády na ich požiadanie, vykonával normotvornú činnosť pre potreby veterinárnej služby ASR, vykonával centrálnu zásobovanie armády vet. materiálom, na požiadanie vytváral zálohové skupiny pre vet. zabezpečenie v prípade vzniknutých situácií ASR a plnil aj ďalšie úlohy.

V roku 2000 sa ASR transformovala na Ozbrojené sily Slovenskej Republiky (OS SR) a v nadväznosti na to sa Zdravotnícka správa, v zostave ktorej bolo aj oddelenie vojenskej

veterinárnej služby transformovala na Štáb vojenského zdravotníctva. V tomto riadiacom prvku vytrvalo oddelenie vojenskej veterinárnej služby do 30.9.2001, kedy bola realizovaná ďalšia transformácia generálneho štábu OS SR. A tým, ako aj všetkými ďalšími reorganizačnými zmenami došlo k zníženiu počtu príslušníkov veterinárnej služby a vet. útvarov.

V súčasnej dobe službu riadi hlavný veterinárny lekár OS SR so sídlom v Ružomberku na Úrade hlavného lekára OS SR. Od 1.7.2006 bol zrušený Vojenský veterinárny ústav Košice. Z neho bol vytvorený odbor hygieny, epidemiológie a veterinárneho zabezpečenia, ako súčasť Vojenskej nemocnice Ružomberok, detašované pracovisko Liptovský Mikuláš.

V období transformácií a tvorieb rôznych koncepcií sa vojenská kynológia dostala spod riadenia vojenskej veterinárnej služby a prešla pod vojenskú políciu, tým aj Výcvikové stredisko vojenskej kynológie Hronsek. Obdobne došlo 1.12.2000 k zrušeniu vojenských veterinárnych stredísk Záhorie, Lešť a Javorina. Vykonané reorganizačné a transformačné zmeny v OS SR sa odrazili aj vo vojenskej veterinárnej službe.

Profesia vojenského veterinárneho lekára sa u veľkého počtu lekárov stala ich celoži-

votným poslaním. Väčšina vyštudovala na veterinárnych univerzitách v Brne, Košiciach, Viedni a Budapešti. V dejinách československej, či slovenskej armády sa mnohí z nich stali významnými predstaviteľmi veterinárnej služby, či armády. Svoje funkcie zastávali vo vysokých vojenských hodnostiach, generáli, plukovníci, prednostovia, náčelníci, hlavní veterinárni lekári a pod. Mnohí položili svoje životy v I. a II. svetovej vojne, odboji a SNP, ale aj pri plnení odborných úloh v mieri. Česť a úcta ich pamiatke!

Za plnenia úloh veterinárneho zabezpečenia v armáde patrí poďakovanie aj veterinárnym lekárom v zálohe, v základnej vojenskej službe, občianskym zamestnancom vo veterinárnej službe.

V roku 2011 uplynie už 250 rokov od založenia prvej školy pre veterinárov na svete, v Lyone v r. 1761 (Francúzsko). Pripomíname si aj toto výročie vzniku veterinárneho vzdelávania a povolania. Vojenská veterinárna služba sa hlási k poslaniu a šľachetným cieľom tejto profesie.

plk.v.v. MVDr Ladislav ŽÁČIK
bývalý náčelník veterinárnej služby ASR

pplk.v.v. MVDr Michal ONDOVČÍK
bývalý hlavný kynológ OSSR

plk.v.v. MVDr Vladimír SOBOTA, CSc.
bývalý vedecký pracovník VVÚ Košice

**OBLASTNÁ VÝSTAVA
POĽOVNÝCH PSOV**
Területi vadászkiállítás
skupiny / együttes
VIDIEK • SENZUS
28.-29.5.2011

**ŽITNOOSTROVSKÉ
POĽOVNÍCKE
SLÁVNOSTI**
III. ročník
III. CSALLÓKÖZI VADÁSZNAPOK

Kaštieľ BÁC • Bacsfai kastély
areál golfového ihriska • a golfpálya területe
28.5.-29.5.2011
www.diana-welten.sk

OKO SPZ Dunajská Streda / SzVSz JSz Dunaszerdahely • laia

LEVICKÉ POĽOVNÍCKE DNI

Za účasti ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky Ing. Zsolta Simona a ďalších oficiálnych hostí boli v 31. marca t.r. v Dome kultúry v Leviciach slávnostne otvorené tradičné Levické

poľovnícke dni. Medzi organizátormi podujatia boli okrem Slovenského poľovníckeho zväzu, Lesov SR, š.p. Banská Bystrica, Národného lesníckeho centra vo Zvolene, Centra výskumu živočíšnej výroby v Nitre, Technickej univerzity vo Zvolene aj Stredo-európsky inštitút ekológie zveri vo Viedni, Štátna ochrana prírody SR a Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky. Súčasťou Levických poľovníckych dní bola aj chovateľská prehliadka a výstava poľovníckych trofejí. Odborný program vyvrcholil 2. apríla Medzinárodnou konferenciou – škody zverou a na zveri a možnosti ich obmedzenia. V rámci prezentovaných odborných príspevkov možno uviesť: Škody spôsobené nesprávnym užívaním poľovného revíru a legislatíva (Dugovič, L., Olajec, I.), História a súčasnosť legislatívy o škodách spôsobovaných zverou a na zveri (Lebocký, T.), Metódy ochrany lesa proti zveri a ich efektívnosť (Findo, S., Kaštier, P.), Škody spôsobované chránenými živočíchmi v živočíšnej výrobe, poľovníctve a konflikt s ľuďmi (Viteková, L., Antal, V.), Predchádzanie škodám zverou v rastlinnej

výrobe (Slamečka, J., Gašparík, J., Slamka, P.), Škody zverou a na zveri v Českej republike a možnosti ich redukcie (Kamler, J.), Konflikt medzi ľuďmi a zvieratami – existuje východisko? (Marghescu, T.), Škody spôsobené zverou v Maďarskej republike, ekologické, ekonomické a právne súvislosti (Bleir, N., Szemethy, L., Csányi, S.), Škody spôsobené na zveri a možnosti ich obmedzenia (Vodňanský, M., Rajský, M., Urban, P., Rajský, D., Sokol, J.), Škody spôsobené vydrou riečnou, ich kompenzácie a možnosti riešenia (Urban, P.), Prvý zdokumentovaný výskyt fibropapilomatózy u srnca lesného (*Capreolus capreolus*) v okrese Levice (Várdai, A., Hlásnik, J., Ivan, M., Števkó, J., Rajský, D.), Možnosti chi-

rurgickej liečby pri fibropapilomatóze jeleňovitých (Jurčík, R., Rajský, M., Lorinčák, L.) a Vyhodnotenie výtvarnej a literárnej súťaže žiakov okresu Levice „Príroda očami detí“ (Kopřiva, Š., Brašeňová, L., Zlehovec, F.).

Na Levických poľovníckych dňoch nechýbal tradičný filmový festival „Levice Hubertlov 2011“, ako aj Majstrovstvá Slovenska vo vábení zveri.

*Dr. Rajský, Dunajská Streda
Dr. Števkó, Levice*

STRETNUTIE ABSOLVENTOV UVLF PO 40 ROKOCH

Dňa 1. apríla 2011 sa na pôde Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach uskutočnilo stretnutie absolventov zapísaných na bývalú Vysokú školu veterinársku v roku 1965.

Tohto stretnutia sa zúčastnilo 15 absolventov, ktorí promovali 28. marca 1971. Stretnutie sa začalo privítaním všetkých prítomných v zasadačke rektorátu UVL organizátorkou stretnutia prof. MVDr. L. Čislákovou, CSc. Zo zapísaných 128 študentov štúdium po 5 a pol roku ukončilo 21 absolventov, niektorí ho ukončili neskôr. Pôsobenie absolventov je rôzne. Niektorí ostali pracovať v školstve vo funkcii asistentov. V súčasnosti zastávajú zodpovedné funkcie či už na katedrách a ústavoch, ako profesori a docenti i vo výskumných ústavoch. Tí, ktorí zasvätili svoj život klasickej veterinárskej praxi dosahovali a dosahujú dobré výsledky. Niektorí pracovali alebo pracujú aj mimo veterinárskej oblasti. Všetci robia dobré meno svojej školy. Časť absolventov je už na dôchodku, niektorí sa žiaľ stretnutia už nedožili.

Pán prorektor prof. MVDr. Ľubomír

Legáth, PhD. v zastúpení pána rektora UVLF prof. MVDr. Emila Pilipčinka, PhD., sa prihovril prítomným účastníkom. Hovorilo sa o perspektíve školy aj v medzinárodnom meradle, ale aj o jej minulosti. Kladne ohodnotil prínos absolventov pre rozvoj školy a veterinárnej služby na Slovensku i pôsobenie niektorých absolventov v iných oblastiach, kde dosahujú veľmi dobre výsledky. Kolegovia, ktorí neboli viac rokov

na škole si prezreli zrekonštruované objekty, pavilón morfologických disciplín, knižnicu, krásny park. Za absolventov mal veľmi výstižný a dojímavý príhovor prof. MVDr. Michal Novák, DrSc.

Neskôr popoludní pokračovalo stretnutie na Inštitúte vzdelávania veterinárnych lekárov, kde v rámci večerného pohostenia sa v krásnej a srdečnej atmosfére spomínalo na vážne aj veselé chvíle prežité počas štúdia na škole. Kolegovia priblížili svoje životné osudy po skončení štúdia. Mnohí sa stretli po prvýkrát po ukončení štúdia a tak bolo o čom si pohovoriť. Účastníci stretnutia sa rozišli s nezabudnuteľnými dojmami a zážitkami s tým, že sa opäť stretneme o päť rokov.

Na záver si dovoľujem poďakovať pánovi prorektorovi UVLF prof. MVDr. Ľubomírovi Legáthovi, PhD. za prijatie na pôde univerzity i že prijal pozvanie na naše stretnutie, ako aj pánovi riaditeľovi Inštitútu vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach MVDr. Jozefovi Pokornému za ústretovosť pri realizovaní nášho podujatia.

Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus.

prof. MVDr. Lýdia Čisláková, CSc.

STRETNUTIE SENIOROV NA ŠVPÚ V KOŠICIACH

16. marec 2011 bol pre nás slávnostný deň, kedy sa na pôde Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu v Košiciach konalo stretnutie jeho bývalých pracovníkov.

Na ústave nás srdečne privítal jeho riaditeľ MVDr. Dušan Chvojka. Spolu sa zišlo 12 bývalých pracovníkov – MVDr. Ľudovít Roško, bývalý vedúci oddelenia parazitológie, zástupca riaditeľa a riaditeľ ústavu, MVDr. Ján Feješ, ktorý zastával funkciu

vedúceho laboratória andrológie a spermioológie, MVDr. Vladimír Sobota, CSc. z oddelenia patológie a naše vzácne panie laborantky.

Pozdraviť nás prišla and MVDr. Milena Bobáková, CSc., zástupkyňa riaditeľa ústavu a aj súčasné laborantky – p. Ľ. Timková, Ľ. Baltesová, A. Švídová a E. Sokolová.

Ďakujeme aj touto cestou vedeniu ústavu, že nám umožnilo toto stretnutie.

MVDr. Vladimír Sobota

ATESTAČNÉ PRÁCE OBHÁJENÉ NA INŠTITÚTE VZDELÁVANIA VETERINÁRNYCH LEKÁROV

Podľa Vyhlášky MP SR č. 480/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o postgraduálnom vzdelávaní veterinárnych lekárov a ďalšom vzdelávaní zamestnancov orgánov veterinárnej správy a úradných veterinárnych laboratórií, môžu úradní veterinárni lekári, ktorí sú zamestnancami orgánov veterinárnej správy a ktorí získali atestáciu 1. stupňa, byť po dvoch rokoch na návrh zamestnávateľa zaradení do atestačnej prípravy na atestačnú skúšku 2. stupňa. Súčasťou atestačnej skúšky 2. stupňa je aj obhajoba atestačnej práce pred skúšobným senátom menovaným hlavným veterinárnym lekárom Slovenskej republiky.

V prvom tohtoročnom štvrťroku boli na pôde IVVL v rámci atestačných skúšok 2. stupňa úspešne obhájené nasledovné práce:

Odbor Zdravie zvierat, ochrana zvierat, hygiena krmív, ekológia a veterinárna farmácia

MVDr. Miriam Csicsai (RVPS Dunajská Streda)

Vplyv vybraných látok na puerpérium bahnič.

MVDr. Bohuslava Miškovičová (RVPS Galanta)

Riešenie zverozdravotnej situácie v chove králikov po odstave na farme Anprokrmí sro Šoporňa v rokoch 2005–2007.

MVDr. Ján Šiška (RVPS Trnava)

Zdravie, ochrana a welfare zvierat chovaných na farmách a v čase ich prepravy.

MVDr. Dagmar Kopřivová (RVPS Trenčín)

Vplyv orálnej vakcinácie diviacej zveri proti KMO na vývoj epizootologickej situácie na území Trenčianskeho kraja.

Odbor Hygiena produktov živočíšneho pôvodu a bezpečnosť potravín

MVDr. Zuzana Ftorková (RVPS Žilina)

Hodnotenie výskytu *Listeria monocytogenes* v mäso spracujúcich závodoch v regióne Žilina v rokoch 2006–2008.

MVDr. Miriam Sádovská (RVPS Rožňava)

Rozbor monitoringu cudzorodých látok v potravinovom reťazci v okrese Rožňava v rokoch 2000–2001 a 2004–2008

MVDr. Ida Starostová (KVPS Bratislava)

Analýza rizika vyplývajúceho z voľného obehu produktov živočíšneho pôvodu.

MVDr. Renáta Rathouská (RVPS Nitra)

Zhodnotenie monitorovacej činnosti v oblasti rezíduí vybraných cudzorodých látok v potravinovom reťazci v regióne Nitra v rokoch 2006–2009.

Anotačné záznamy atestačných prác sú dostupné na internetovej stránke IVVL (<http://www.ivvl.sk/index.php?page=71>). Pre informáciu čitateľov SVC uvádzame anotačné záznamy dvoch z vyššie uvedení atestačných prác.

ANOTAČNÝ ZÁZNAM ATESTAČNEJ PRÁCE Riešenie zverozdravotnej situácie v cho-

ve králikov po odstave na farme Anprokrmí s.r.o. Šoporňa v rokoch 2005–2007 (MVDr. Bohuslava Miškovičová)

Klinické skúšanie prebiehalo na farme králikov Anprokrmí s.r.o. v Šoporni v období od júna 2005 do marca 2006. Predmetom klinického skúšania bolo overenie a preukázanie deklarovaných účinkov veterinárneho lieku Bacipremix 50 a.u.v. v odporúčanej dávke a pri dvojnásobnom dávkovaní. Použitie skúšaného veterinárneho lieku je indikované na liečbu a prevenciu epizootickej enterokolitídy (ERE) králikov po odstave.

Veterinárny liek bol podávaný vo forme medikovaného krmiva vyčleneným pokusným skupinám P (42) a P (47) v odporúčanej dávke po dobu 7 dní. Ochranná lehota bola stanovená na 28 dní. Pri pokusných skupinách P (42) medikované krmivo bolo podávané od 42. dňa veku a pri pokusných skupinách P (47) medikované krmivo bolo podávané od 47. dňa veku. Kontrolné skupiny K (42) a K (47) boli kŕmené kompletnou kŕmnom zmesou pre odstav bez medicácie (neošetrené).

Pokusná skupina P (50) bola sledovaná pri dvojnásobnom dávkovaní. Sledovaním tejto pokusnej skupiny sa potvrdilo, že pri dvojnásobnom dávkovaní nedochádza k výskytu nežiaducich účinkov u zvierat.

Sledované ukazovatele sa vyhodnocovali počas kontrolných dní a na záver na 84. deň veku. Vyhodnotením dosiahnutých výsledkov pri kontrolnej skupine K (47) a pokusných skupinách P (47) za sledované obdobie poklesli úhyn ošetrovaných zvierat od 47. dňa oproti neošetreným z 30 % na 12 %.

Získané výsledky pri pokusných skupinách P (42) preukázali pokles mortality u ošetrovaných zvierat od 42. dňa oproti neošetreným z 11 % na 5,78 %.

Pri ošetrovaných zvieratách od 42. dňa P (42) predstavoval úhyn len 5,78 % a pri ošetrovaných zvieratách od 47. dňa P (47) predstavoval úhyn 12 %. Tieto výsledky dokumentujú, že neskoršie nasadenie antibiotickej terapie znižuje mortalitu (12 %), ale nie je tak efektívne z hľadiska dosiahnutých výsledkov ako antibiotická terapia od 42. dňa (5,78 %).

Podľa získaných výsledkov možno konštatovať, že práve odskúšaný zinkbacitracín sa ukázal ako vhodný pre použitie v súčasnosti v chovoch králikov v kritickom období po odstave.

ANOTAČNÝ ZÁZNAM ATESTAČNEJ PRÁCE

Hodnotenie výskytu *Listeria monocytogenes* v mäso spracujúcich závodoch v regióne Žilina v rokoch 2006–2008 a opatrenia na jej elimináciu (MVDr. Zuzana Ftorková)

V období rokov 2006 až 2008 boli inšpektormi Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy Žilina odobraté v rámci

potravinového dozoru vzorky mäsových výrobkov za účelom ich mikrobiologického testovania na *Listeria monocytogenes* (*L. monocytogenes*) v troch priemyselných (A, B, C) a troch nízkokapacitných potravinárskych podnikoch (D, E, F), schválených alebo povolených príslušným orgánom veterinárnej správy na základe preukázania splnenia priestorových, technických, materiálnych, personálnych a ďalších podmienok, potrebných na výrobu mäsových výrobkov.

V roku 2006 boli zistené 2 nevyhovujúce výrobky z celkovo odobratých 41 vzoriek, čo predstavovalo 4,88 %, taktiež 2 pozitívne nálezy *L. monocytogenes* boli zaznamenané v roku 2007 zo 42 vyšetrených vzoriek (4,76 %) a z 38 vyšetrených vzoriek mäsových výrobkov v roku 2008 nevyhoveli 2 vzorky (5,26 %). Výskyt nevyhovujúcich výrobkov bol pomerne vyrovnaný, ani v jednom období nebolo zistené výrazné zvýšenie alebo zníženie výskytu nevyhovujúcich výrobkov.

V roku 2006 bola zistená prítomnosť *L. monocytogenes* v dvoch vzorkách mäsových výrobkov (18,18 %) z Prevádzky B. V roku 2007 bol 1 nevyhovujúci výrobok (9,09 %) zaznamenaný v Prevádzke B a 1 (25 %) v Prevádzke D a v roku 2008 boli 2 nevyhovujúce výrobky (28,57 %) zistené v Prevádzke B. Kým v Prevádzkach A, C, E, F za obdobie rokov 2006–2008 neboli zaznamenané žiadne pozitívne nálezy *L. monocytogenes*, v Prevádzke B nevyhovelo 5 vzoriek z celkového počtu 29 (17,24 %) a 1 nevyhovujúca vzorka bola zistená v Prevádzke D z celkovo odobratých 16 mäsových výrobkov (6,25 %).

Prehľad počtu odobratých a nevyhovujúcich vzoriek za roky 2006–2008 v priemyselných (A, B, C) a nízkokapacitných (D, E, F) prevádzkach dokazuje, že v priemyselných prevádzkach bolo z celkového počtu 89 vzoriek 5 pozitívnych (5,62 %) a v nízkokapacitných prevádzkach nevyhovela 1 vzorka z 32 (3,13 %).

Vzhľadom k opakovanému výskytu *L. monocytogenes* v Prevádzke B je zrejme, že prijaté nápravné opatrenia len čiastočne odstránili problém s výskytom *L. monocytogenes*, preto je nutné navrhnúť kontrolné opatrenia s cieľom vyriešiť vzniknutú situáciu za účelom prevencie, redukcie, respektíve eliminácie výskytu *L. monocytogenes*, a to cestou definovania kontrolných opatrení v oblastiach oddelenia operácií so surovinami, čiastočne spracovanými výrobkami a s hotovými výrobkami, overenia tokových schém surovín a spracovaných produktov s cieľom zabránenia krížovej kontaminácii, kontroly zariadení, kontroly prevádzkovej hygieny, dezinfekcie, monitorovania priestorov a/alebo vyšetrovania surovín a hotových výrobkov, kontrolou dodržiavania osobnej hygieny a vzdelávania zamestnancov.

ZASADNUTIE REGIONÁLNYCH PREZIDENTOV

Zasnežené Vysoké Tatry a hotel FIS na Štrbskom Plese boli miestom zasadnutia regionálnych prezidentov KVL SR v dňoch 25. a 26. februára 2011.

Príjemným prekvapením bola vysoká účasť regionálnych prezidentov, absentovali len traja regionálni prezidenti.

Program zasadnutia otvoril prezident KVL SR MVDr. Ladislav Stodola a privítal všetkých prítomných a hosťa prof. MVDr. Jozefa Bíreša DrSc. – ústredného riaditeľa ŠVPS SR.

Na úvod odovzdal slovo ústrednému riaditeľovi ŠVPS SR prof. MVDr. Jozefovi Bírešovi, DrSc. Po informácii o aktuálnej nákazovej situácii v SR a okolitých štátoch (dioxíny v potravinovom reťazci, SLAK, Vezikulárna choroba ošpaných; Africký mor ošpaných, Horúčka záp. Nílu), o legislatívnom stave v otvorených zákonoch o veterinárnej starostlivosti, o lieku, o potravinách, nasledovala

správa prezidenta KVL SR o činnosti prezídia KVL SR za rok 2010 a plán činnosti na rok 2011. V správe bola podaná informácia o vzdelávacích akciách, o vydaných publikáciách KVL, o činnosti v oblasti legislatívy, kultúrnych, športových akciách a spolupráce s ostatnými inštitúciami. Na záver bola podaná informácia o zahraničných aktivitách KVL SR v roku 2011.

MVDr. Žoldoš popísal s komentárom hospodársky výsledok, ktorý bol dosiahnutý za 1.-12.2010 a informoval o postupe SVL po novelizácii zákona o OPL. MVDr. Jozef Felcan odpredzentoval novú grafickú vizualizáciu web stránky KVL SR s tým, že funkcionality stránky zostáva zachovaná. JUDr. MVDr. Ivan Riečan informoval regionálnych prezidentov o činnosti KVL SR spojenej s prevádzkovaním CRSZ a o pripravovaných zmenách v počítačovej databáze pre centrálny register spoločenských zvierat v zmysle pripomienok ŠVPS SR.

čenských zvierat v zmysle pripomienok ŠVPS SR.

V diskusii vystúpili regionálni prezidenti na viacero tém – nelegálne činnosti (imobilizácia medvedice, vakcinácia psa bakalárom UVLF), Svetový veterinárny rok, vymáhanie pohľadávok, nelegálny dovoz a vývoz zvierat a krmív.

Po ukončení zasadnutia regionálnych prezidentov nasledovalo stretnutie zástupcov KVL SR so zástupcami predstavenstva KVL ČR. Pri podobných problémoch oboch komôr sú spoločné stretnutia prínosom pri ich neľahkom prekonávaní prekážok. V diskusii boli rozobrané spôsoby odchytu a imobilizácie túlavých zvierat, lieková politika, OPL, novelizácie zákonov.

Zasadnutie regionálnych prezidentov pokračovalo v dopoludňajších hodinách v sobotu.

RODINNÝ VÍKEND VETERINÁRNYCH LEKÁROV

Komora veterinárnych lekárov SR organizuje dňa 25.6.2011 pre veterinárnych lekárov, ich deti, rodinných príslušníkov a priateľov, stretnutie v Slovenskom raji – víkend pod názvom „Slov-Raj-Vet 2011“.

Hlavným zmyslom tejto akcie by malo byť profesijno-priateľské stretnutie veterinárnych lekárov spojené s turistickým poznávaním krás Slovenského raja. Na akciu sme pozvali aj ŠVPS a UVLF v Košiciach.

Stretnutie účastníkov bude v sobotu ráno

dňa 25.6.2011 na Čingove, odkiaľ budú pre účastníkov určené podľa náročnosti 3 turistické trate. Po príchode všetkých účastníkov z túr, ktorý je naplánovaný na cca 16 hodín, bude pre všetkých účastníkov pripravené občerstvenie a priateľské posedenie, kde si aj takto budeme môcť pripomenúť náš svetový rok veterinárnej medicíny.

Občerstvenie pre účastníkov zabezpečia družstvá veterinárnych lekárov, ktoré budú súťažiť vo varení gulášu, ktoré budú na záver vyhodnotené a odmenené. Pre deti bude pripravený sprievodný program a každý účastník obdrží darček ako milú spomienku na akciu.

Ubytovanie si zabezpečuje a hradí každý účastník individuálne, prípadne sa informujte na kvlsr@kvlsr.sk

1. **Náročná trasa** – 8 hod. – Odchod z Čingova 7.30 – návrat 15.30 hod. Trasa: Čingov – Dolina Bieleho potoka – Sokolia dolina – Glac – Kláštorská dolina – Prielom Hornádu – Tomášovský výhľad – Čingov

2. **Stredne náročná trasa** – 5,5 hod. – Odchod z Čingova 10.00 – návrat 15.30 hod. Trasa:

Čingov – Prielom Hornádu – Kláštorská dolina – Kláštorská dolina – Dolina Bieleho potoka – Tomášovský výhľad – Čingov

3. **Lahká trasa pre malé deti** – 3 hod. – Odchod z Čingova 12.00 hod. – návrat 15.00 hod. – Trasa: Čingov – Dolina Bieleho potoka – Tomášovský výhľad – Čingovská lúka – Čingov

Všetky informácie ohľadom akcie budú zverejnené v predstihu na našej stránke: www.kvlsr.sk.

Prezídium KVL SR

SEMINÁR – CHOV A CHOROBY OVIEC A KÔZ

Cyklus vzdelávacích akcií pre členov KVL SR a súkromných veterinárnych lekárov každoročne začína Združenie veterinárnych lekárov hospodárskych zvierat, a tak to bolo aj v roku 2011.

Pravidelne sú semináre zamerané na problematiku chovu a chorôb oviec a kôz. Situované sú do regiónov s najväčším počtom chovaných týchto druhov hospodárskych zvierat – Liptov, Orava, Turiec, Spiš na severe Slovenska a Gemer a okolím na juhu. Konali sa teda v Liptovskom Jáne a v Lučenci.

O súčasných poznatkoch a možnostiach riadenej reprodukcie v chove oviec i mimosezónnom pripúšťaní v rozsiahlej, fundovanej prednáške oboznámil prítomných MVDr. Ján Pošivák, PhD z UVLF v Košiciach. Z oblasti ortopedie mal prednášku prof. MVDr. Pavol

Mudroň, PhD, dipl. ECBHM takisto z UVLF Košice o chorobách paznechtov oviec, ich liečení a pravidelnom ošetrovaní. Na túto tému nadviazal príspevok MVDr. Dariny Pospíšilovej, PhD z VETSERVISU Nitra v spolupráci s doc. RNDr. Milanom Margetinom, PhD z CVŽV v Nitre o hnilobe paznechtov, vplyve výživy a prostredia na jej vznik a priebeh a následne na jej prevenciu a profylaxiu.

Aktuálne sme zaradili do seminárov aj príspevky zástupcov organizácií ŠVPS SR.

MVDr. Martin Mojžiš z ŠVÚ vo Zvolene podal informáciu o monitoringu TSE u malých prežúvavcov, aká je aktuálna situácia na Slovensku i v Európe, upozornil i na výskyt atypických foriem scrapie u oviec už aj u nás a poskytol inštrukciú o správnom odbere vzoriek na vyšetrenie TSE.

Hlavne na legislatívu, súčasný stav a závery veterinárnych podmienok pri predaji v malom množstve na farme (predaj zo dvora) bolo zamerané vystúpenie MVDr. Ing. Fridolína Pokorného z odboru hygieny potravín ŠVPS SR v Bratislave. Poukázal na problémy a chyby, ktoré sa pri tom vyskytujú, obmedzené možnosti kontroly neregistrovaných pojazdov predajcov a aj možnosti ako ich riešiť.

Povzbudením pre organizátorov o vhodnosti konania podobných akcií bola účasť na týchto seminároch. V Liptovskom Jáne sa zúčastnilo 63 a v Lučenci 47 súkromných veterinárnych lekárov a nimi pozvaných chovateľov. Aj touto cestou im ďakujeme, že obetovali svoj čas a merali neraz i značné vzdialenosti na účasť na seminároch.

MVDr. Dezider Góra, prezident ZVLHZ

JUBILANTI V 2. ŠTVRTROKU 2011

50 ročné jubileum

MVDr. Ivanová, X., 1.4., Michalovce
MVDr. Kravec, M., 9.4., Spišská Nová Ves
MVDr. Džuganová, A., 11.4., Michalovce
MVDr. Felcan, J., 20.4., Turčianske Teplice
MVDr. Kováčová, E., 21.4., Turňa nad Bodvou
MVDr. Staník, M., 22.4., Žilina
MVDr. Jančová, E., 22.4., Brezno
Ing. Chválová, M., 23.4., Nitra
MVDr. Tóth, P., 1.5., Bardejov
MVDr. Bittner, S., 21.5., Veľký Krtíš
MVDr. Jacková, A., PhD., 23.5., Košice
MVDr. Kriszt, S., 6.6., Bratislava
MVDr. Konč, J., 8.6., Chotín
MVDr. Jindrich Šoltýs, CSc., 8.6., Košice
Doc. MVDr. Capík, I., PhD., 9.6., Košice
MVDr. Zelenay, P., 13.6., Žabokreky
MVDr. Ondriaš, I., 13.6., Veľké Bielice
MVDr. Kottfer, L., 22.6., Košice
MVDr. Ksenzakovič, J., 24.6., Važec
MVDr. Peter Lazar, PhD., 27.6., Košice
MVDr. Nagy, P., 28.6., Nový Život

60 ročné jubileum

Ing. Karovičová, J., 2.4., Bratislava
Prof. MVDr. Danko, J., PhD., 2.4., Košice
MVDr. Sirotný, J., 8.4., Trenčín
Doc. MVDr. Bálent, P., PhD., 8.4., Košice
MVDr. Udič, J., 10.4., Bardejov
MVDr. Udič, J., 11.4., Bardejov
MVDr. Zárik, V., 18.4., Košice
MVDr. Poperník, M., 26.4., Stará Ľubovňa
MVDr. Frey, J., 28.4., Pezinok
MVDr. Kotleba, V., 4.5., Trenčín
Ing. Hadvavský, M., CSc., 4.5., Košice
MVDr. Čižmárová, V., 4.5., Košice
MVDr. Peter Sviatko, CSc., 7.5., Košice
MVDr. Hívešová, A., 8.5., Veľký Krtíš
Doc. MVDr. Maľa, P., PhD., 10.5., Košice
MVDr. Peter Košuth, CSc., 27.5., Košice
Prof. MVDr. Ondrašovičová, O., PhD., 2.6., Košice
PhDr. Adamíková, M., 3.6., Bratislava
MVDr. Játí, M., 4.6., Ilava
MVDr. Šalitroš, V., CSc., 4.6., Košice
Doc. MVDr. Beníšek, Z., PhD., 13.6., Košice
Ing. Reiterová, K., 14.6., Košice
MVDr. Ostrožovič, P., 24.6., Trebišov
Prof. MVDr. Turek, P., PhD., 29.6., Košice

70 ročné jubileum

MVDr. Gerlachov, D., 25.4., Topoľčany
MVDr. Hajdu, J., 28.4., Veľký Krtíš
MVDr. Mojsej, J., 4.5., Lastomír
Prof. MVDr. Kačmárik, J., PhD., 5.5., Košice
MVDr. Kelečeni, A., 9.5., Poprad
MVDr. Uhrín, J., 22.6., Dolný Kubín
MVDr. Barkáč, J., 24.6., Tomášovce

75 ročné jubileum

MVDr. Kizák, M., 5.4., Prešov
MVDr. Mocek, P., 6.4., Šurany
MVDr. Šandrik, E., 26.5., Michalovce

80 ročné jubileum

MVDr. Podmajerský, M., 7.4., Ilava
RNDr. Řeháček, J., DrSc., 8.4., Košice
MVDr. Závodský, I., 31.5., Bratislava
MVDr. Černík, M., 13.6., Žiar nad Hronom
MVDr. Šabo, L., 27.6., Nitra

85 ročné jubileum

MVDr. Valentovič, A., 12.4., Nitra

MVDr. Vladimír ŠALITROŠ, CSc., jubiluje

V týchto jarných dňoch v dobrom zdraví a ako vždy plný elánu k práci oslavuje svoje životné jubileum – šesťdesiatiny – MVDr. Vladimír Šalitroš, CSc., riaditeľ Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy KOŠICE – mesto.

Narodil 4.6.1951 vo Falkušovciach, okres Michalovce. Ako syn štátneho zamestnanca však vyrastal v rôznych mestách bývalej federatívnej republiky. Základnú a strednú všeobecnovzdelávaciu školu vychodil v Trenčíne. Po promócii na Vysoké školy veterinárskej v Košiciach v r. 1975 nastúpil na vojenskú základnú službu, ktorá ho v roku 1976 nasmerovala do Vojenského výskumného veterinárneho ústavu v Prahe, známom Motole, a tu v rámci skupiny občianskych pracovníkov začína prenikať do problematiky hygieny potravín zabezpečovaním stáلهo vojenského veterinárno-hygienického dozoru na rôznych závodoch vyrábajúcich konzervované potraviny pre dlhodobé skladovanie v armáde a v štátnych hmotných rezervách.

Najmä počas takmer dvoch rokov v závode Stredoslovenské konzervárne a liehovary v Lučenci prehĺbil svoje poznatky a skúsenosti v technológiách pri výrobe tovaru vyžadujúceho zdravotnú bezpečnosť pre príslušníkov vojenských útvarov i po dlho-

dobom skladovania. Preto mohol s presvedčením uplatňovať predpísané vysoké nároky na správnu výrobnú prax, nakoľko akákoľvek nedôslednosť v práci sa prejavila pri dlhodobom skladovaní. Počas tejto etapy pracovného života poznal aj iné konzervárne a závody, ako v Kostelci u Jihlavy, v Krahulči pri Telči a v Studenej.

Koncom roku 1977 bol Vojenský výskumný veterinárny ústav premiestnený z Prahy do Košíc čo podmienilo i prestup

nášho jubilanta na nové pracovisko s názvom Vojenský veterinárny doškoľovací a výskumný ústav, kde bol poverený funkciou samostatný odborný pracovník a vedúci potravinárskej mikrobiológie na oddelení hygieny potravín. Nové pracovisko mu poskytlo podmienky i pre vedeckú prácu, zapája sa do riešenia výskumných úloh, absolvuje I. atestáciu, II. atestáciu a rozvíja publikačnú činnosť završenú obhajobou kandidátskej dizertačnej práce na tému „Závislosť kvality a skladovateľnosti mäso-vých konzerv v plechovom obale rozličnej úpravy“, s ktorou som sa mal možnosť v roku 1990 ako oponent podrobne oboznámiť, ako aj s jeho početnými publikáciami.

Uvedený rok však znamenal aj zmenu jeho pracoviska, prichádza na – Mestský veterinárny ústav v Košiciach, kde na zverenom úseku hygieny potravín plne realizuje získané bohaté poznatky z uplynulých rokov a nadobúda nový rozhľad pre skvalitňovanie práce na rôznych úsekoch veterinárno-hygienického dozoru pri produkcii potravín a surovín živočíšneho pôvodu.

Ďalšie roky MVDr. Vladimíra Šalitroša, CSc. z aspektu pracovného treba hodnotiť ako pestré i z hľadiska zastávaných funkcií. Predsa len najviac sa natíska perióda jeho

dlhodobého riaditeľovania, keď v tejto funkcii jeho pracovitosť snúbená s vysokou odbornosťou sa prejavovala vo výsledkoch nielen jeho ako riaditeľa, ale celého kolektívu, ktorý viedol a vytváral mu podmienky pre pokojnú ale náročnú činnosť.

Zvlášť musím vyzdvihnúť rok 1995, vtedy sa zaradil na popredné miesto v kolektíve pri príprave zákona o potravinách (zákon č.152/1995 Z.z.). Jeho angažovanosť pri publikovaní aktuálnych článkov v periodickej tlači smerovala k osvetľovaniu zámeru pripravovaného zákona a k následnej orga-

nizačnej a odbornej pripravenosti našej profesie k zabezpečovaniu bezpečnosti potravín nielen živočíšneho pôvodu od „farmy na stôl“.

Núka sa i pripomenutie jeho úsilia a aktivít pri uvádzaní ustanovení spomenutého významného zákona do praxe.

Čas je veličina ťažko definovateľná a ešte ťažšie ovládateľná. Čas svojím pomíňaním pomáha zabúdať na boľavé chvíle, na druhej strane však jeho rýchlosť plynutia nám nepridáva na nálade. Podstata odpovedí na priateľstvo či nepriateľstvo toku času je

v mnohom závislá na jednotlivých úsekoch života. Jubilant – šesťdesiatnik by iste privítal možnosť básnického zvolania „postoj chvíľa...“, lenže – milý priateľ Vlado, čas nemá pána, neuposlúchne nikoho, plynie ďalej a ako vidíš a iste aj cítiš, rýchlo a permanentne. Nevaď! Máš pred sebou ešte dostatok rokov, aby si pri plnom zdraví, šťastí prispieval naďalej k progresu spoločenského postavenia a zviditeľňovania našej profesie.

Ad multos annos!

Prof. MVDr. Ján Pleva, DrSc.

Životné jubileum prof. MVDr. Juraja KAČMÁRIKA, PhD.

Dňa 5. mája 2011 sa dožil prof. MVDr. Juraj Kačmárik, PhD. významného životného jubilea 70 rokov v dobrom zdraví a aktivite emeritného profesora odboru veterinárskeho pôrodnictva a gynekológie Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach.

Po ukončení stredoškolského štúdia na Strednej poľnohospodárskej technickej škole – odbor veterinárny v Barci, pokračoval v štúdiu na Veterinárskej fakulte Vysokej školy poľnohospodárskej v Košiciach, ktorú ukončil v roku 1965. Už počas štúdia pracoval ako vedecká sila na Katedre pôrodnictva, gynekológie a umelej inseminácie. V rámci tejto činnosti na katedre spracoval aj svoju diplomovú prácu „Vplyv fyziologického a proťahovaného pôrodu na hladiny glukózy v krvi kráv a teliat v prvých dňoch po narodení“. Po promócii pokračoval na uvedenej katedre ako interný aspirant. Od roku 1968 s nástupom na funkciu odborného asistenta, do odchodu do dôchodku a nástupom na emeritného profesora UVLF absolvoval mimoriadne úspešnú, bohatú a rozsiahlu takmer 41 ročnú pedagogickú, vedecko-výskumnú prácu a zvlášť všeobecne známu efektívnu poradenskú činnosť pre chovateľov zvierat. Predpoklady pre túto prácu získal postupne obhájením kandidátskej dizertačnej práce v roku 1973 pod názvom „Zmeny telesnej teploty, uhľohydrátového a tukového metabolizmu u teliat“. V roku 1982 bol za súbor vedeckých prác a pedagogickú činnosť menovaný docentom pre veterinárske pôrodnictvo a gynekológiu. Habilitovaným docentom na základe habilitačnej práce „Spontánny a indukovaný pôrod prežúvavcov“ sa stal v roku 1993. V tom istom roku inauguroval pre vedeckou radou UVL v Košiciach a bol prezidentom republiky menovaný univerzitným profesorom. V roku 1980 bol poverený prednáškami z disciplíny „Reprodukcia hospodárskych zvierat“ pre študijný odbor „Biotechnológia živočíšnej výroby“. Od roku 1990 prenášal veterinárske pôrodnictvo a gynekológiu pre študijný odbor všeobecne veterinárske lekárstvo. V roku 1986 bol poverený vedením katedry a v tejto funkcii pracoval až do odchodu do dôchodku.

K dosiahnutiu uvedených kariérnych postupov prispelo aj jeho pôsobenie na krátko a strednodobých pobytoch v zahraničí. Na Veterinárskej fakulte v Helsinkách v roku 1969 v trvaní dvoch mesiacov, šesťmesačný pobyt na Veterinárskej fakulte v Gente v roku 1971 a štvormesačný študijný pobyt na Michiganskej štátnej univerzite v USA vo Výskumnom endokrinologickom ústave v roku 1988. Z krátkodobých stáží je treba spomenúť najmä Veterinársku fakultu v Giesse v roku 1968, Veterinársku fakultu v Západnom Berlíne v roku 1969 a Univerzitu veterinárskych vied v Budapešti 1986. K prehĺbeniu vednej disciplíny prispeli aj vystúpenia s 24 vedeckými referátmi na zahraničných sympóziách a kongresoch, ako aj nespočetné vystúpenia na domácich vedeckých a odborných konferenciách.

Pedagogicky pôsobil nielen v pregraduálnej príprave študentov veterinárskej medicíny na VŠV a UVL v Košiciach, ale aj pri ďalšom vzdelávaní veterinárskych lekárov na Inštitúte vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach v rámci prvých a druhých atestácií. Ďalej pôsobil v rámci inovačných kurzov z chorôb hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec a mäsozravcov. Aktívne sa zapájal do ďalšieho

vzdelávania inseminačných technikov a pracovníkov plemenárskej služby. Jubilant disponuje vynikajúcimi pedagogickými, tak teoretickými, ako aj praktickými klinickými schopnosťami a skúsenosťami, ktoré systematicky dopĺňovala jeho usilovnosť, pracovitosť a húževnatosť. Má bohaté praktické a organizačné a klinické skúsenosti, ktoré získal v rámci expertíznej činnosti pri riešení problémov porúch zdravia, chorôb a cieľavedomého riadenia rozmnožovania hospodárskych, domových a voľne žijúcich zvierat. Je všeobecne známy ako excelentný prednášateľ s výraznou invenciou pre obsahovú inováciu výučby. Systematicky sa venoval nielen prednáškam, ale aj praktickým cvičeniam a seminárom tak na klinike, ako aj v teréne priamo v chovoch zvierat.

V pôdohospodárskej komunite celého Slovenska je mimoriadne vysoko cenené pôsobenie jubilanta v oblasti celoživotného vzdelávania veterinárnych lekárov, plemenárskych pracovníkov, zootechnikov a inžinierskych funkcionárov pôdohospodárskych podnikov i riadiacich pracovníkov na rôznych úrovniach. Je uznávaný ako vynikajúci učiteľ, lektor a konzultant, vedúci školiteľ a posudzovateľ atestačných prác. Prof. Kačmárik, ako vynikajúci expert, excelentne odhaľoval príčiny porúch plodnosti plemenníc s priamymi a nepriamymi stratami s následnými odporúčaniami a návrhmi komplexného súboru opatrení na zlepšenie situácie v tom, ktorom konkrétnom chove. Túto aktivitu jubilanta dokladá vyše 500 referátov prezentovaných v prevažnej miere o reprodukciu hovädzieho dobytku, oviec a ošípaných po celom Slovensku.

Na vedecko-výskumnom poli dosiahol jubilant pozoruhodné výsledky v rámci štúdia zmien energetického metabolizmu, hladín minerálnych látok, bielkovín a aktivít niektorých enzýmov v krvnom sére kráv a teliat v priebehu pôrodu a popôrodoznom období. V rámci tejto tematiky vypracoval diplomovú i kandidátsku dizertačnú prácu a publikoval 19 pôvodných vedeckých prác doma i v zahraničí. Významnou a najrozsiahlejšou oblasťou vedecko-výskumnej činnosti jubilanta bol tematický okruh cieľavedomého riadenia

reprodukčných procesov zvierat a predovšetkým prežúvavcov. Na tomto úseku sú pozoruhodné výsledky spolupráce s bývalými už transformovanými výskumnými ústavmi ako boli: Výskumný ústav pre biofaktory a veterinárne liečiva v Jílovom pri Prahe, Výskumný ústav veterinárnej medicíny v Košiciach a Výskumný ústav živočíšnej výroby v Nitre. Významnou mierou sa profesor Kačmárik zapojil do klinického overovania a vývoja účinku prípravku Agelin Spofa na synchronizáciu ruje oviec systémom predĺžovania luteálnej fázy pohlavného cyklu oviec na Slovensku a vytvárania postupov na zrýchlenie reprodukčnej obrátky v chovoch oviec zvyšovaním frekvencie bahnenia systémom 3 bahnení za dva roky, alebo 5 bahnení za tri roky. Významnou mierou sa podieľal na zavádzaní metód synchronizácii ruje jalovic a dojnic postupom skracovania luteálnej fázy pohlavného cyklu indukciou luteolyzy na báze prirodzených alebo syntetických prostaglandínov zo skupiny F2 α . Zvlášť cenné sú jeho práce venované indukcii pôrodov u kráv, ktoré sú vynikajúco spracované v habilitačnom spise jubilanta. V rámci zavádzania a rozširovania metód embryotransféru sa zaslúžil o zistenie diferencií v responzii na rôzne postupy superovulačného ošetrenia podľa plemennej príslušnosti, veku a produkčnej výkonnosti zvierat. Pri ďalšom spresňovaní a uplatňovaní nových biotechnických abiotechnologických metód riadenej reprodukcie sa aktívne zapájal do medzinárodnej spolupráce s pracoviskami v Maďarsku, na Ukrajine, v Poľsku a v Nemecku.

Pozoruhodnú oblasť vedeckovýskumných aktivít jubilanta predstavujú vypracované riešenia postupov diagnostiky jednotlivých štádií a fáz pohlavného cyklu dojnic. Podobne aj riešenie problematiky porúch plodnosti a chorôb pohlavných ústrojov plemenníc, hlavne vo vzťahu k moderným technológiám chovu a výživy dojnic.

Tvorivú osobnosť profesora Kačmárika dokresľujú úzke vzťahy spolupráce so študentmi, o čom svedčí veľký počet vypracovaných diplomových prác pod jeho vedením, rovnako tiež celý rad atestačných prác k atestačným skúškam na IVVL v Košiciach. Zodpovedne pristupoval aj k vedeckej príprave aspirantov a doktorandov 3. stupňa vysokoškolského štúdia, čo dokazuje skutočnosť, že

pod jeho vedením úspešne obhájilo dizertačné práce a získalo hodnotu CSc. resp. PhD. 11 absolventov.

Z výsledkov rozsiahlej a intenzívnej vedeckej a výskumnej práce vyplynula jeho účasť na spolupráci v 8 monografiách a bohatej publikačnej činnosti tým, že samostatne alebo v spoluautorstve publikoval doma a v zahraničí 196 pôvodných vedeckých prác, z ktorých 87 je v časopisoch CC (poľa scopus a ISI Web databáz) a sú citované v karentových (CC) časopisoch v počte 58 a v nekarentovaných časopisoch v počte 124. Ďalej v spoluautorstve uverejnil 109 odborných publikácií a bol spoluriešiteľom, alebo zodpovedným riešiteľom 22 obhájených záverečných správ z výskumných úloh, resp. projektov.

Veľmi dobré pedagogicko-výchovné výsledky, vysoká odbornosť a nadšenie pri riešení teoretických i praktických problémov, spolu s vynikajúcimi osobnými vlastnosťami určovali vývoj a postavenie osobnosti prof. Kačmárika vo verejnosti, a tým aj poverovanie funkciami a úlohami. V roku 1988 bol poverený zastupovaním a neskôr ustanoveným prorektorom pre rozvoj školy. Bol predsedom Komisie pre obhajobu kandidátskych, resp. doktorských dizertačných prác v odbore veterinárne pôrodnictvo a gynekológia a členom Komisie pre obhajoby doktorských dizertačných prác pre získanie hodnosti DrSc., z toho istého odboru. Bol členom vedeckej rady Univerzity veterinárskeho lekárstva v Košiciach, vedeckých rád rezortných ústavov VÚŽV v Nitre, VÚVM v Košiciach. Po viac funkčných období bol členom i predsedom odbornej komisie pre reprodukciu pri Štátnej veterinárnej správe MPVŽ SR a v rámci Odboru veterinárskeho lekárstva SAP bol predsedom klinickej sekcie. V rokoch 1986–1990 bol predsedom komisie pre reprodukciu a genetiku v rámci veterinárneho odboru ČSAZ. Po zriadení Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied bol zvolený za riadneho člena a je až doteraz predsedom sekcie pre klinickú diagnostiku, terapiu a prevenciu OVL SAPV. Bol odborným garantom a gestorom 5 celoštátnych konferencií. Sústavne dostával dôveru v podobe nominovania do rôznych komisií, býval častým oponentom dizertačných i habilitačných prác a záverečných výskumných správ, predsedom i členom komisií pre menovanie docentov a profesorov

nielen na našej Alma mater ale aj na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach, kde veľmi dobre reprezentoval tak svoje pracovisko, ako aj vedecko-odbornú úroveň veterinárskej komunity.

Profesor Kačmárik vo funkcii vedúceho katedry so svojim kolektívom sústavne rozvíjal vybudované dlhoročné odborné i priateľské vzťahy s našim sesterským pracoviskom na Veterinárnej a farmaceutickej univerzite v Brne. Svedčí o tom skutočnosť, že sa aktívne podieľal na pravidelne usporiadaných spoločných konferenciách pod názvom „Príbyľové dni“, ktoré boli tradičnou formou vedeckých podujatí oboch pracovísk. Udržoval a rozvíjal úzke vzťahy osobné i odborné s VÚŽV v Nitre a VŠP resp. SPU v Nitre.

Jubilant za svoju dlhoročnú vedeckovýskumnú, odbornú a pedagogickú prácu obdržal viaceré čestné a pochvalné uznania a medaily. Udelené mu boli Štátnou veterinárskou a potravinovou správou a Univerzitou veterinárskeho lekárstva v Košiciach. Uznania sa mu dostalo aj z Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Brne udelením Príbyľovej medaile za prácu a rozvoj reprodukcie zvierat. Vysoko bol hodnotený aj jeho podiel na spolupráci s pracoviskami v Maďarskej republike v oblasti biotechniky a biotechnológie reprodukcie zvierat.

Entuziazmus a hlboká zainteresovanosť na problematike reprodukcie tak v pedagogickej, ako aj vo vedeckovýskumnej práci dovoľuje konštatovať, že prof. MVD. Juraj Kačmárik, PhD. svojou všestrannou činnosťou preukázal erudíciu v problematike reprodukcie zvierat a stal sa skutočne uznávaným univerzitným profesorom, odborníkom a vážnym predstaviteľom odboru fyziológie a patológie reprodukcie hospodárskych zvierat.

Do ďalších rokov želáme jubilantovi v mene celej veterinárskej obce, zvlášť v mene spolupracovníkov bývalej katedry a kliniky pôrodnictva, gynekológie a andrológie UVL v Košiciach, dobré zdravie, dobrú rodinnú pohodu a pochopenie, aby mohol za podpory kolektívu spolupracovníkov primerane pokračovať v úspešnej organizátorskej a vedeckej práci pre rozvoj veterinárskej medicíny.

prof. MVDr. Ján Elečko, CSc., prof. MVDr. Imrich Maraček, DrSc. a prof. MVDr. Igor Valocký, PhD., UVLF v Košiciach

POZVÁNKA NA STRETNUTIE

**Dňa 10.6.2011 piatok o 18.00 hod. sa bude konať
v Inštitúte vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach, Cesta pod Hradovou 13/A
stretnutie absolventov VŠV v Košiciach po 30 rokoch od promócie (19.3.1981).**

**Prosíme kolegov a kolegyně, ktorí majú záujem o stretnutie,
kontaktujte sa obratom na adrese:**

Irena Rajzáková, rod. Hokšová, IVVL Košice, tel.: 055/7969115, rajzakova@ivvl.sk

Spomienkový odborný deň na pamiatku MVDr. Dušana PODMANICKEHO, CSc.

Dňa 2. apríla 2009 sa v Komárne konal spomienkový deň na pamiatku zosnulého MVDr. Dušana Podmanického, CSc., ktorý nás náhle a predčasne opustil v júli 2008. V závere tohto dňa bola vyslovená nádej, že táto prvá akcia by mohla byť začiatkom jej každoročného konania. Nádej sa vyplnila a tohto roku 14.4. sa uskutočnil už tretí ročník.

Okrem hlavného organizátora – ZVLHZ – sa na príprave podieľala aj KVL SR, ŠVPS SR, RVPS Komárno a hlavný partner podujatia firma CEVA ANIMAL HEALTH Slovakia, ktorá pokryla aj podstatnú časť odborného programu akcie.

Podujatie sa začalo položením venca a zapálením sviečok na hrobe Dr. Podma-

nického v jeho rodnej obci Virt.

Vo Wellnness hoteli Patince pokračoval odborný deň odovzdaním kytice MVDr. Tamare Podmanickej a príhovorom prezidenta ZVLHZ MVDr. Góru k rodine a prítomným. Spomienkou na osobný život Dr. Podmanického a jeho rodiny prehovoril zástupca ŠVPS SR, riaditeľ KVPS v Nitre a blízky rodinný priateľ rodiny Podmanickej MVDr. Milan Kajan.

V odbornej časti MVDr. Milan Štefkovič, PhD. predstavil CEVA Swine Clubproject – krok správnym smerom k udržaniu základného stáda prasiat v dobrom zdravotnom stave. O infekčných chorobách pras-

níc a prasiatok vo vysokoprodukčných stádach: diagnostike, možnostiach riešenia prednášal prof. MVDr. Jiří Smola, CSc. z VFU Brno.

Ďalší program patrilo opäť zástupcom firmy CEVA AH Slovakia. MVDr. Tomáš Šuster, MBA odprezentoval výsledky monitoringu PRRS, infekcie i SR a ČR, klinicky overený prístup a v ďalšom vystúpení MVDr. Štefkovič, PhD. s témou Mykotoxikózy u prasiat – mýtus alebo realita a skúsenosti.

Záverečnou prednáškou bola informácia o súčasne platnej legislatíve o Veterinárnych podmienkach pri predaji v malom množstve na farme v podaní MVDr. Ing. Fridolína Pokorného, vedúceho odboru potravín živočíšneho pôvodu ŠVPS SR.

Na záver podujatia, ktorého sa okrem 38 SVL zúčastnili aj riaditeľ IVVL Košice MVDr. Jozef Pokorný, riaditeľ ÚŠKVBL v Nitre MVDr. Ladislav Sovík a riaditelia RVPS nitrianskeho kraja, MVDr. Góra vyslovil už nie nádej, ale presvedčenie, že sa na budúci rok uskutoční aj 4. ročník Dňa MVDr. Dušana Podmanického, CSc.

RECENZIA

Tomáš Krivjanský:
SOKOLIARSTVO 2. diel Naše dravce a sovy

Plnofarebná reprezentatívna publikácia autora Tomáša Krivjanského „Sokoliarstvo – 2. diel: Naše dravce a sovy“ (tvrdá väzba, veľký formát A4, 336 strán, viac ako 900 fotografií a ilustrácií, cena s DPH 22,90 €). Tematicky nadväzuje na úspešný prvý diel monografie od rovnakého autora, ktorý Vydavateľstvo EPOS, s.r.o., vydalo v roku 2007 pod názvom „Sokoliarstvo – 1 diel: História sokoliarstva“.

Ako vyplýva z názvu druhého dielu,

autor sa v ňom podrobne venuje jednotlivým druhom dravcov a sov. Hlavným prínosom diela je však viac ako 900 plnofarebných a čiernobielych fotografií, ktoré ilustrujú popis jednotlivých druhov. Publikácia obsahuje také množstvo krásnych fotografií reprodukovанных vo formáte A4 a A5, že jej prepožičiavajú charakter reprezentatívnej fotografickej monografie (prispejú do nej uznávaní fotografi prírody). Tomu zodpovedá aj rozsah (336 strán for-

mátu A4) druhého dielu Sokoliarstva, ktorý o viac ako 60 % (124 strán) prekračuje počet strán v prvom diele.

Po úvodných kapitolách zameraných na anatómiu, fyziológiu a taxonómiu dravcov a sov nasleduje hlavná časť monografie – popis, charakteristika, rozmnožovanie, spôsob lovu, rozšírenie, odchov a sokoliarske využitie všetkých dravcov a sov, ktoré sa na našom území čo i len sporadicky vyskytujú. Publikáciu uzatvára galéria slovenských sokoliarov a sokoliarok.

Plnofarebnú publikáciu Tomáša Krivjanského „Sokoliarstvo – 2. diel: Naše dravce a sovy“ si môžete priamo zakúpiť alebo objednať na adrese: Ing. Miroslav Mračko, EPOS, Pečnianska 6, 851 01 Bratislava, tel.: 02/6241 0208, e-mail: epos@epos.sk, resp. EPOS, Žilinská cesta 10, 034 01 Ružomberok, tel. 044/4321 016, 4326 112, fax 044/4303602, e-mail: mackova@ston-line.sk; epos@epos.sk.

OBSAH: 1. ÚVOD, 1.1. Článok „Sokoliarstvo na Slovensku“, 1.2. Rozprávka (povešť) „Sokoliar Tomáš“, 1.3. Šahin, 1.4. Odborná publikácia „Sokolnictví“, 1.5. Odborná publikácia „Výcvik loveckých dravcov“, 1.6. Brožúrka „Odchovňa stanica Milotice“, 1.7. Odborná publikácia „Dravci

a sokolnictví v ČSSR“, 1.8. Kniha poviedok „Sokoliarske príbehy“, 1.9. Odborná publikácia „Nevinní ako skřivánci“, 1.10. Preklad z nemčiny „Sokolnictví – Příručka k sokolnické skoušce a pro praxi“, 1.11. Film „Sokoliar Tomáš“, 1.12. Brožúrka „Sokoliarstvo staré, prastaré umenie lovu s dravými vtákmi“, 1.13. Publikácia „Opeřené lovy – povídaní o sokolnicích, pro sokolníky a nejen pro ně“, 1.14. Brožúrka „Dotkni se sokolnictví“, 1.15. Odborná publikácia „Sokoliarstvo – 1. diel: História sokoliarstva“, 1.16. Preklad z angličtiny „Sokolnictví pro začátečníky“, 1.17. Odborná publikácia „Sokoliarstvo – 2. diel: Naše dravce a sovy. 2. VTÁKY (AVES), 2.1 Charakteristické znaky, 2.2. Koža a pazúry, 2.3. Zobák, 2.4. Perie, 2.5. Kostra vtákov, 2.6. Svalstvo, 2.7. Pohyb vtákov, 2.8. Dýchacia sústava, 2.9. Cievna sústava, 2.10. Zrak, 2.11. Sluch, 2.12. Hmat, 2.13. Tráviaca sústava, 2.14. Močová sústava, 2.15. Pohlavné a rozmnožovacie orgány, 2.16. Sťahovanie vtákov, 2.17. Psychické schopnosti, 2.18. Zákonná ochrana dravcov a sov, 3. SLOVENSKÉ DRAVCE, 3.1. Poľovnícke zatriedenie sov a dravcov, 3.2. Spôsob lovu najrozšírenejších dravcov, 3.3. Ornitologické zatriedenie dravcov, 3.4. Zatriedenie slovenských dravcov v jednotlivých čeľadiach, 3.4.1. Čeľaď: jastrabovité (*Accipitridae*), 3.4.2. Čeľaď: kršiakovité (*Pandionidae*), 3.4.3. Čeľaď: sokolovité (*Falconidae*), 4. DRUHÝ DRAVCOV, Včelár lesný (obyčajný), Haja červená, Haja tmavá, Jastrab lesný (veľký), Jastrab krahulec, Myšiak lesný (hôrny, obyčajný), Myšiak severský, Myšiak hrdzavý, Orol myšiakovitý (malý), Orol skalný, Orol kráľovský, Orol stepný, Orol hrubozobý, Orol kriklavý, Orliak morský, Sup tmavohnedý, Sup bielo hlavý, Sup biely, Kaňa sivá, Kaňa popolavá, Kaňa stepná, Kaňa močiarna, Hadiar krátkoprstý, Kršiak rybožravý, Sokol rároh, Sokol sťahovavý, Sokol lastovičiar, Sokol kobec, Sokol červenonohý/kobcovitý, Sokol bielopazúravý, Sokol myšiak, 5. SOVY, Plamienka driemavá, Výrik lesný (obyčajný), Výr skalný, Sova snežná/belaňa tundrová, Kuvik krahulcovitý/krahul'a hôrna, Kuvik vrabčí/kuvičok vrabčí, Kuvik plačlivý/kuvik obyčajný, Sova lesná/sova obyčajná, Sova dlhochvostá, Myšiarka ušatá, Myšiarka močiarna, Kuvik kapcavý/pôtik kapcavý, 6. Galéria sokoliarov a sokoliarok k 31. 12. 2008, 7. O autorovi, 8. Zoznam použitej literatúry, 9. Autori fotografií, ilustrácií a tabuliek, 10. Obsah, Reklamy.

Text a foto Tomáš Krivjanský

Za MVDr. Viliamom NÁGLOM

Početné smútočné zhromaždenie sa dňa 25. marca 2011 navždy rozlúčilo so vzácnym človekom, milým manželom, otcom, starým otcom, priateľom a kolegom MVDr. Viliamom Náglom. Jeho rodisko sa stalo aj miestom jeho odchodu a večného odpočinku. Narodil sa 13. decembra 1931 v Podunajských Biskupiciach. Po maturite nastúpil v roku 1951 na štúdium veterinárnej medicíny, kde v druhom ročníku mu nepravne okolnosti neumožnili pokračovať v štúdiu, ale musel narukovať a odslúžiť si nepríjemných 25 mesiacov v najhoršej vojenskej službe – v PTP. Táto nepríjemnosť ho nezlomila a štúdium veterinárnej medicíny dokončil a v roku 1959 bol promován na vtedajšej VŠ v Košiciach.

Nastúpil pracovať ako obvodný veterinárny lekár do Šamorína, kde zotrval až do roku 1963. Potom prešiel na Okresné veterinárne zariadenie Bratislava vidiek, najprv ako obvodný veterinárny lekár v rodisku, neskôr pôsobil v inšpekčnej skupine ako odborník pre choroby hovädzieho dobytku.

Tu zotrval až do odchodu do dôchodku. Ale ani potom nezostal v nečinnosti a veľmi úspešne sa zapojil do pedagogickej činnosti na Strednej odbornej veterinárnej škole

v Bratislave a plných 13 rokov odovzdával svoje bohaté odborné, ale aj ľudské skúsenosti najmladším žiakom v praktickom vyučovaní.

Veľa rokov pracoval ako miestny poslanec a pomáhal riešiť problémy rodiska. Svoju prácu celý život vykonával s láskou a oddanosťou a s jemu typickým humorom. Problémy riešil s nadhľadom a nepoznal slovo nie, nedá sa. Často hovorieval, že sa naňho žiaden jeho pacient nikdy nesťažoval.

V Biskupiciach sa narodil, v Biskupiciach býval, v Biskupiciach pôsobil, bol v každom dome, kde mali domáce zvieratá, každému pomáhal, každý ho poznal, každý ho pozdravil alebo sa mu prihovril. Podunajské Biskupice v ňom strácajú jedného z veľkých rodákov a jeho blízki a priatelia dobrého a obetavého človeka.

Češť jeho pamiatke.

J. Blecha

Z našich radov odišli

MVDr. Margita Ščepánová, zomrela 22.3.2011 vo veku 68 rokov, Bratislava.

MVDr. Juraj Borodáč, zomrel dňa 26.4.2011 vo veku 69 rokov.